

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

Published and distributed under permit (No. 672) authorized by the Act of October 6, 1917, on filed at the Post Office of Worcester, Mass. By order of the President. A. S. Burlison, Postmaster General.

No. 42 Vol. VII.

Tel. Park 6407

WORCESTER, MASS., 21d. Spalių (October), 1920 met.

Entered as second-class matter September 29, 1914, at the post office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

5 cents per copy

Metai 8

Lietuvių kariuomenė susirėmė su lenkais tarpe Vilniaus ir Kauno.

AMERIKOS LIETUVIAI SIUNČIA LIETUVAI ŠIMTUS TUKSTANČIŲ AUKSINŲ. MAJORAS P. ŽADEIKIS ATSIŠAUKIA Į LIETUVIUS AMERIKIEČIUS, O YPAČ Į SARGUS IR KAREIVIUS. LIETUVIŲ DELEGACIJA ANGLIJOJ. GELŽKELIŲ STREIKAS LENKIJOJ. BOLŠEVIKAI KONCENTRUOJA SAVO JIEGAS IR KELIOSE VIETOSE ATREMĖ LENKUS.

ŠIMTUS TUKSTANČIŲ AUKSINŲ SIUNČIA LIETUVAI

Didelis Amerikos lietuvių Judėjimas.

"Amerikos Lietuvis" gavo nuo Lietuvos Misijos sekamą telegramą:

"Malonėkite patalpinti savo laikraštyje sekamą žinią:

17 d. spalio atsibuvo susirinkimui Newark. Lietuvis išpirko bonų arti trijų tukstančių. Suaukavo ginkląms šimta tridesimtu tukstančių auksinu.

Waterbury nupirkė tukstančiai bonų. Lietuvos šauliams surinkta virš šimtas penkiolika tukstančių auksinu.

New Britain parduota daug bonų. Šauliams surinkta šimtas tukstančių auksinu. Lietuvos Misija."

TRIMTO BALSAS.

Atsišaukimas į sargus ir kareivius.

(Į šį "Amer. Liet." num. įdedame tik dalį Majoro P. Žadeikio atsišaukimo, kurį sekamam nu. ištais išspausdinsime.)

Vilnius, Lietuvos širdis, vėl liko išplesta iš krutinės mūsų Tėvynės Motinos. Varšavoje suorganizuotos divizijos iš krakoviakų, mozurų ir poznančių, vedamas ir kurtosmos keletos Lietuvos išgamų ir susibankrutusių šlektų, diriguojamos Pilsudskio štabo, isiveržė į mūsų Tėvynę ir melagingai pasivadino "lietuviškoms divizijomis," atkartodami tą pačią komedią, ką ir rusai bolševikai, kada su "lietuviškoms divizijomis" iš Volgos ir Uralo pirmuoju sykiu puolė Vilnių.

Apsvaigęs nuo karo laimėjimų Pilsudskis, nachališkas Zeligowski ir "brolių" latvių ministeris Mejerovič snibždas tarp savęs, kaip išplesti iš gyvo Lietuvos kūno koridorį — diržą nuo Vilniaus iki Dvinsko. Visa tai dabar vadinama "francuzų politikos laimėjimu."

Tegul trumfuoja, lenkų imperializmas, tegul kvatoja Pilsudskis, pasiremdamas ant paskolintos kalavijos, tegul džiaugiasi "laimėjimais" francuzai. Lenkijos "koridoriai" yra sėkla neišvengiamo ir netolimo karo ateityje. Iš ko čia džiaugtis?!

Lietuvos gyventojai — vyrai ir moters, seni ir jauni jau nutarė: kovoti su banditais lenkais visomis pajėgomis ir visokiais budais. Kariuomenė mobilizuojama, šaulių būriai didinami ir ginkluojami. Jungiamos visos moralės ir materialės pajėgos.

Suprantamas dalykas, kad ir Amerikos lietuvių visuomenė, atidėjusi partijų reikalus, neišduos savo brolių ir sesių lenkams ant pasityčiojimo, bet rems jų garbingas pastangas kovoje už laisvę, gerovę ir neprigulmybę.

Sargai ir kareiviai! Atėjo valanda jums sąrgybon stoti. Lenkai nesnaudžia. Skubėkite, kad nepasivėlintumėt. Naudingas justų pastangas params visa Amerikos visuomenė.

Maj. P. Žadeikis, Lietuvos Karinis Įgaliotinis,

LIETUVIAI KARIAUJA SU PRIEŠU.

Londonas, 18 d. spalio. — Šiandien gauta iš Kauno oficialis pranešimas, kuris sako, jog subatoj ir nedėlioje tarp Kauno ir Vilniaus įvyko tarp lietuvių ir lenkų kariuomenių dideli mušiai. Abiem pusėm padaryta stambių nuostolių.

LIETUVA ŠAUKIASI PAGELBOS.

Lietuvių delegacija Anglijoje.

Londonas. — Paskutiniomis dienomis į Londoną atvyko atatinama lietuvių delegacija, susidedanti iš keturių narių, kurią išrinko Lietuvos Steigiamasis Seimas. Svarbiausiu tos delegacijos tikslu yra — prašyti Anglijos valdžios pagalbos, kad ji padarytų spaudimą delei sunkios dabartinės Lietuvos padėties ir per Tautų Sąjungą priverstų lenkus evakuoti Vilnių. Lietuvių delegacijai vadovauja Kun. Staugaitis, Steigiamojo Seimo vice-pirmininkas.

Pasak Lietuvos atstovybės Anglijoje, lietuvių delegacija igijo nuo Anglijos valdžios padaršinimo, o anglių spauda žada simpatyngai atsinešti linkų Lietuvos "dabartinę" jos padėtį.

Anglijos ir Francijos valdžios yra partosičius atatinamą notą Vilniaus klausime, tačiau tuo tarpu nemano įteikti jos Lenkijos val

džiai, kuri dėl tos notos turėtų ginti, o su jos griuvimu kristų ir kunigaikštis Sapiha, kuris nori palaikyti su Anglija draugingus santykius. Trumpai sakant, Anglija geidžia, kad lietuviai ir lenkai patį išsprestų savo ginčus ir susitaikytų.

Angluose esama tos nuomonės, kad lenkai apleis Vilnių ir draugingai susitaikys su lietuviais. Lenkijos vidurinė ekonominė padėtis esą, tokia, kad ji negalėsianti eiti prieš Didžiosios Britanijos ir Francijos norus.

Iš Anglijos ta lietuvių delegacija kelias į Paryžių, o paskui į Rymą, kur įvyks Tautų Sąjungos susirinkimai.

TAUTŲ SAJUNGA GRUMOJA LENKAMS.

Paryžius. — Tautų Sąjungos pirmininkas Leonas Bourgeois rimtai persergsti lenkų atstovą Ignac Jan Paderewski, kad Tautų Sąjunga greitai laiku gali but pakviesta iširti lenkų padėties, jei gen. Zeligowski nepasitrauks iš Vilniaus, kurį jis su savo kariuomenę užėmė.

Lenkų valdžios tvirtinimas, jog ji nieko negali padaryti gen. Zeligowskiui, kuris bujos neklauso, yra melagingas ir nesąmoningas. Tegul tik lenkų valdžia neduoda gen. Zeligowskiui, ir jo kariuomenei jokios pagalbos, tegul pertraukia su juo visokius ryšius ir pamatys, kad jis neužilgo turės pasiduoti. Pagaliaus, dabar visiems jau yra žinoma, kad gen. Zeligowski veikia sulig lenkų valdžios įsakymų.

LENKAI EINA LINKUI KAUNO.

Gali įvykti permainų lenkų valdžioj.

Paryžius. — Paskutiniai lenkų žygiai, ypač užėmimas Vilniaus, iššaukė nepasitenkinimo ir francuzų diplomatų rateliuose, kurie tvirtina, kad greitai laiku lenkų valdžios turės įvykti permainų. Nežiurint to, kad dabartinis Lenkijos prezidentas Pilsudskis mano atsiimti savo rezignaciją, tačiau pozicija pasidarysianti negalima ir galų gale jis vis delto turėsias rezignuoti.

Paryžiaus lenkai deda visas savo viltis ant Paderewskio, kaip vienintelio žmogaus, kuris galis atgavinti Lenkijoje tvarką.

Tuo tarpu gauta žinių, kurios praneša, kad gen. Zeligowski, sutartyje su lenkų valdžia, tebeveikia Lietuvos teritorijoje ir dabar eina nuo Vilniaus link Kauno.

Tarp-aliantų komisija išvažiavo iš Vilniaus į Gardiną ir, jei bus reikalas, važiuos į Varšavą, kur pareikš stiprų nepasitenkinimą dabartiniams lenkų žygiais.

GEN. PILSUDSKIS REZIGNUOJAS.

Varšava. — Gen. J. Pilsudskis, Lenkijos prezidentas, įteikė savo rezignaciją, prašydamas paliuosuoti jį nuo užimamos vietos. Tačiau lenkų valdžia prašant, jis sutiko laikinai savo rezignaciją atsiimti.

GELŽKELIŲ STREIKAS LENKIJOJ.

Varšava. — Sustreikavus gelžkelių darbininkams, visoj Lenkijoje sustojo vaikščioje pasażieriniai ir prekių traukiniai. Einantis iš Varšavos į Paryžių greitis traukinys pasiekė tikrai Oderburgą ir čiar sustojo. Gelžkelių darbininkai reikalauja didesnių algų.

Paskutiniu laiku tarp lenkų darbininkų pasirodė didelis nepasitenkinimas dabartine lenkų valdžia, kuris gali išsiplėtoti į didelį lenkų darbo žmonių judėjimą. Ekonominė Lenkijos padėtis yra nepaprastai sunki, todėl ir kyla tarpe lenkų darbo žmonių nepasitenkinimas.

VENGRAI VARO LAUKAN ŽYDUS.

Viena. — Vengrijos valdžia nutarė išvaryti iš savo šalies 15,000 rytų Europos žydų, sako Budapešto pranešimas.

Varomieji iš Vengrijos žydai įteikė prašymą pavelyti jiems keliauti į Palestiną, bet prie dabartinių aplinkybių išvežti tokia daugybę žmonių yra visiškai negalimas dalykas.

RIAUŠĖS ITALIJOJ.

Paskelbta visuotinas streikas.

Rymas. — Pasėkmėje įvykusių San Giovanni Rotondo riaušių yra 14 žmonių nukauta ir 80 sunkiai sužeistas.

Gautomis žiniomis, italai socialistai mėgino užimti miesto salę ir iškelti raudoną vėliavą, bet tam pasipriešino karabinieriai, kuriuos

socialistai atidengę ugnį. Neužilgo karabinieriai gavę pastiprinimų ir pradėję šaudyti į socialistus.

Be to, tos žinios sako, jog ten liko paskelbtas visuotinas streikas.

GALI PRITRUKTI KURO.

Meksiko. — Sustreikavus anglių kasyklų darbininkams Meksika atsidurė gana blogon padėtin. Meksikos gelžkeliams ir dirbtuvėms gali pritrukti kuro. Visa viltis yra tame, jog priėmus Meksikos prezidento pasiūlymą sudaryti bendrą komisiją taikymui darbininkų su darbdaviais, galima bus atsiekti pageidaujamo tikslo — susitaikyti su streikuojančiais darbininkais.

KINIJA PRIIMA JAPONIŲ PASIŪLYMĄ DEL MANŽURIJOS.

Tokio, Japonija. — Japonų laikraščiai praneša, kad Kinija sutinka priimti Japonijos pasiūlymą delei bendro militario veikimo pietų Manžurijoje, tačiau su ta sąlyga, jog Japonija ištrauks savo kariuomenę tuojaus, kaip tik ten bus įvesta tvarka.

SUAREŠTAVO RADI-KALŲ VADĄ.

Londonas. — Gautomis iš Milano žiniomis, liko suareštuotas italų kraštutinių radikalų vadas, Enrico Malatesta. Jis yra kaltinamas daryme suokalbį prieš valdžią su tuo tikslu, kad ją nuversti.

Pereitą subatą gautos iš Milano žinios praneša, jog ten liko atidengtas didelis anarchistų suokalbis. Visu-pirma buvo suareštuotas anarchistus laikraščio "Umanita Nuova" redaktorius Štabas ir pranešta, jog busi areštuotas ir Malatesta, to laikraščio vedėjas.

ANGLIJOS ANGLIAKASIŲ STREIKAS.

Londonas. — Anglijos angliakasių Federacija oficialiai paskelbė, kad nuo 16 d. spalio prasideda generalis streikas visose Anglijos angliakasyklose, kada su virš 1,000,000 darbininkų sudės savo darbo įrankius. Daugelis darbininkų pėnųčios vakare, eidami iš kasyklų, išsinešė savo darbo įrankius.

Angliakasių vykdomasis komitetas išleido sekamą paskelbimą:

"Iš priezasties nepatenkinancio valdžios atsakymo, vykdomasis komitetas telegramu visiems angliakasyklių distriktams sustabdyti darbą rytoj."

Valdžia paskelbė embargo ant išgabenamų užsienin anglių.

Pagaliaus, valdžia pasitiki, kad kelių dienu bėgyje busi galima rasti budą atnaujinimui tarybų su išėjusiais streikan darbininkais, jei ne per angliakasių darbininkų unijas, tai — per gelžkeličius ir transporto darbininkus, arba parlamentarij profesinių unijų kongreso komitetą.

STREIKAS PALYTI FRANCUZUS DARBININKUS.

Paryžius. — Anglijos angliakasyklų darbininkų streikas gali taip paliesti Francijos pramonės įstaigas, kad jos bus priverstos užsidaryti ir paleisti tukstančius francuzų darbininkų, kurie ten dirba. Iki embargo paskalebimo ant išgabenamų anglių, iš Anglijos išgabenavo į Franciją kas mėnesį po tris bertainius milijono tonų anglių.

BELGIJAI GRUMOJA ANGLIAKASIŲ STREIKAS.

Brussels, Belgija. — Ir Mons'o apygardos angliakasiai prisidėjo prie Charleroi angliakasyklų darbininkų ir reikalauja didesnių algų, o jei tas jų reikalavimas nebus išpildytas — tad žada streikuoti. Tantai padaryta priešingai darbininkų vadovų patarimus. Iš priezasties tokio Mons'o angliakasių nusistatymo esą visai Belgijai grėšia generalis angliakasyklų darbininkų streikas, kuris busi paskelbtas 1 d. lapkričio.

MASKVA LAIMĖJO HALLE KONFERENCIJOJ.

Halle, Vokietija. — Įvykusiame 16 d. spalio nepriklausamųjų socialistų konferencijos posėdyj nubalsuota 237 bal. prieš 156 balsus prisidėti prie Trečiojo Internacionalo.

Tos socialistų partijos mažuma, vadovaujama vice-pirmininko Crispian'o, po tokio nubalsavimo pakilo ir apleido konferencijos salę, o komunistai pasiliko ir tęsė posėdį toliaus.

NAUJA NOTA LENKAMS

Paliko lietuviams patiems išvyti Zeligowski.

Londonas, 18 d. spalio. — Britų charge d'affaires ir francuzų ministeris Varšavoje vakar įteikė lenkų valdžiai bendrą Franko-Britų notą delei Vilniaus incidento, kurią paruošė keletą dienų tam atgal.

Toj notpj. reikalaujama, kad gen. Zeligowski žygis aiškiai butų pašmerktas. Be to sąjungininkai ragina lenkus ir lietuvius sustabdyti kraujo liejimą ir pripažinti Tautų Sąjungos autoritetą.

Ryga. — Elta praneša iš Kauno, jog Tautų Sąjungos komisija prieš išvažiavimą iš Kauno į Varšavą pareiškė, kad patis lietuvių turi išspresti Vilniaus klausimą taip, kaip pasirodys patogiausia — taktinį būdą arba su ginku rankoj. Lietuvis sako lengvai apsidirbtų su Zeligowski aviantura, jei tik į tai nesikištų lenkai ir francuzai.

BOLŠEVIKAI VĖL UŽĖMĖ MINSKĄ.

Londonas. — Bolševikų radio pranešimu iš 18 d. spalio, bolševikų kariuomenė vėl užėmė Baltgudijos sostinę Minską, iš kurio lenkai pasitraukė.

Sarny kryptij bolševikai užėmė keletą pozicijų ir atstumė lenkus atgal į senąsias vietas.

LENKAI UŽĖMĖ VILEIKĄ.

Varšava. — Lenkų oficialis pranešimas sako, jog lenkų kariuomenė, veikianti Molodečno kryptij prieš bolševikus, užėmė Vileiką. Į žiemius nuo Radoškovič lenkai paėmė 500 belaisvių ir 6 kulkosvaidžius.

Bolševikų jiegos pasirodė prie upės Slutsk, tarp Lubar ir Miropol.

KAIRIEJI SUSIREMĖ SU DEŠINEISIAIS.

Milanas. — Čia įvykusiuose tarpradikalų ir nacionalistų susirėmimuose nukauta 2 žmonės — praeiviai, kurie tuo tarpu ėjo pro susirėmimų vietą. Vienas iš nukautųjų yra grafas Armando Morganti, o kitas — pulk. Gaspere Panzini. Paskui minia užpuolė ant policijos. Minios susirėmime su policija vienas liko nukautas, o 10 žmonių sužeista.

Savaitinis laikraštis "AMERIKOS LIETUVIS" Elina Keturadieniais Leidžia M. PALTANAVIČIA Worcester, Mass. 15 Millbury Street. Predueramas kainos: \$2.50 - 6 Mėnesių \$1.25 \$3.00 - 6 Mėnesių \$1.50

JURKUNO - ŠEINIAUS KELIONĖ. Kaunas. J. Jurkunas - Šeinius, Lietuvos pasiuntinybės Danijoje sekretorius, atvažiuodamas atstogų, buvo lankęs atvažuotas lenkų vietas, iš kur šiomis dienomis sugrįžo atgal ir išeik apie tas vietas vidaus reik. ministerijai platų pranešimą.

LIETUVOS MISIJOS INFORMACIJOS 1. Paskolos reikale. Rugsėjo mėnesyje Lietuvos Misija buvo atsiskaičiusi į visas Lietuvos paskolos stotis, prašydama atsakyti į šiuos klausimus: 1) Ar pakvotai kolonijai kvota yra per didelė? 2) Kokia kvota kolonijai yra pakviama? 3) Kas žiūdo ir kas ypač reikalinga del pasekmingo kvotos užbaigimo?

Nuga-Tone PASEKME PO 20 DIENŲ ARBA GRAŽINAMĖ JUMŲ PINIGUS. Turėdamas sunaikintą Sveikatą ir Spėkas, turėdamas neįtikėtiną mintį ir nusipratus kumą; pasibodis imant vaistus, medicininę pagalbą ir vaistus sveiginančius, bandydamas Nuga-Tone ir žemiškąjį laimę, jausėsi visą naują emociją Devynias iš dešimties visą emociją ligų tokiu kaip blyškia apatija, neguodulavimas viduria, galva ir širdis, silpnėjimas širdies, silpnėjimas rankiškiai, nesimptomai, skausmai galvos, nugaros, stūksai energijos, susilpnėjęs nervų ir bendras miegoti, pasivaikymo, pasivaikymo, skausmo, vandentvėre krevoje ir neturintys kraujas.

Žinios iš Lietuvos

NAUMIESČIO ATSTATYMAS. Naumiestis. Tauragės apskrityje 1914-1915 karo metais išdegtas Naumiestis, vėl pradėjo atsistatydinti. Vieni pasistatė laikinas būteles, kiti - didelius puikius ir aukštų medinius namus. Plytų dirbtuvės nėra, del to norintieji negali iš plytų tatyti. Gaila dar, kad po okio išdegimo buvo geriausias laikas išplanuoti miestą ir geresnį tvarkoj atsistatydinti, o to nebuvo padaryta (rodos vietos valsciaus avivaldybė reikalavo aukštesnę valdžią duoti matinimą miestui išplanuoti, bet okių iš to vaisių neįvyko), ir žmogus statos namus ant entųjų pagrindų. Naumiestis yra geroj prekybai vietoj, ir del to netrukus turės jis išaugti į didelį miestą, tai ir reikėtų aukštajai valdžiai pasirūpinti sutvarkyti miestą, kol dar laikas ra, paskui pastačius daugiabu namų, bus sunkiau išlanuoti ir sutvarkyti.

Kitais piliečiais kurti Lietuvos demokratijos rumus. Prie to aukšto uždavinio, kviečia jus Vyriausybė ir žydų tauta sako: Per visą amžių eilę lietuviai su žydais bendrai dirbo ir praktikojo buvo išgyvenusi tautinė laisvė Lietuvoje dar prieš kelis šimtus metų. Vytautas pirmas parodė, kaip valstybė turi elgtis su savo piliečiais ir patraukė juos prie kuriamojo valstybės darbo. Jis leido žydam kurti savo bendruomenių.

KOLEROS EPIDEMIJA VILNIUJE. Susirgusiųjų kolera nuo 18-VIII iki 11 šio mėnesio yra 43, iš jų 18 mirė. Žinoma ne visi susirgusieji pateko į ligoninę. Gal kiti, dar serga, persirgo arba mirė namie. Kol nebuvo suorganizuota sanitarė priežiūra, tai buvo neišvengiamas. Pradedant nuo šio mėnesio 1 d. kasdien yra nuo 3 iki 7 koleros atsitikimų. Epidemijos židinys anapus gelžkelio Naujojo pasaulio (Nowy swiat) priemiesty, kur gyvena mažose namuose geležinkelio darbininkai. Be to buvo jau keletas koleros susirgimų ir kitose miesto dalyse. Pirmas iš Vilniaus gyventojų susirgimo buvo Pagirijų geležinkelio srity, kaip tik tuose namuose, iš kur dar prie bolševikų buvo atvežti iš užkrėciamųjų ligoninių du bolševikų kareivių su koleros apsirėikimais. Iš epidemijos palyginimais silpnio plėtojimosi matyt, kad tai kontaktinė epidemija, upės ir įvados vanduo nėra už krėstas. Jei ne bloga ekonominė padėtis, bedarbė, dar nevisiškai tesutvarkiusi piliečių apsaugos organizacija, sanitarinės priežiūros ir transporto trukumai, - tai ta epidemija labai greit galėtų sustoti.

KAUNO AUKŠTIEJI KURSAI. Kaunas. Aukštieji kursai prasidės rugs. 16 d. Iš Humanitarinio skyriaus, kaip teko girdėt, skaitys 12 lektorių. Be to, kurie skaitė dar pakviesti: Vincas Krėvė - skaitys slavistiką; dr. St. Šalcauskas - logiką ir žengiamąją filosofiją, ir Buga - lietuvių kalbą. P. Vabalas-Gudaitis žengiamoj paskaitėj skaitys apie nesenai mirusio prof. Vundt'o mokslą.

KAUNO TELEGRAFO ISTAIGOS TARNAUTOJOS IR GEOGRFIJA.

Meldžiū Tamstą šią telegramą siūsti Klaipėdon... Priėmusi telegramą panelė skaito ir skaito, duoda skaityt ir savo draugei ir pagaliau rusčiai paklausia: -Kur, T-ta, Klaipėda? Kas ta Klaipėda? Nesiskubinau atsiliept, manydamas, jog ji mandriai juokauja. Bet pasirodė kas kita. Ji tą klausimą statė visu rimtumu ir, kaip aš vis dar stebėdamas tyliu, ji giliausiai bando išėiti iš tos; jai rodos, labai keblios padėties, pradėdama analizuoti: -Klaipėda bene miestas Latvijoje, Len.... Pr...

Jeigu tik būtų laikas leides, būčiau jai sakęs, kad Klaipėda kažnoks ten Afrikos ar Sibiro miestas. Tikrai, ji tat būtų patikėjusi, būtų apskaitilavusi, kokią už telegramą taksą reikia mokėt ir anas tolimas žemes ir būtų išėjusi, iš tos keblios padėties. Ir daug vargo turėjau, kol jai nors šiek tiek pasidaro aišku, kad Klaipėdos miestas guli Mažojoj arba pirmiau vadinamoj Prusų Lietuvoj ir Klaipėdos šaly. O vis delto dar tikrai nežinau, ar ana p-lė mano telegramą bus siuntys į Klaipėdą ar kur gal kitur į "nežinomą pasaulį."

Juokės žydėliai, juokės ir šiaip jau publika, esanti tuo laik telegrafo stoty iš tokio ypatingo pasikalbėjimo. Buvau besilūgs pasirūpinti tai panelei geografijos vadovėli, bėt mano draugas mane patraukė, sakydamas: "Ei, sim tuoj į knygyną nupirkti Kauno telegrafo istaigos tarnautojoms Lietuvos žemėlapi."

Nors gana juokingas šitokis atsitikimas, o tačiau rodo ko rimto. Butų nedyvas, jei Maskvos arba Chicagos telegrafo istaigos nežinotų, kurioj žemėj yra Klaipėda. Bet kad tat atsitinka pačiame viename Lietuvos vyriausiu centrų, tad, tikrai, yra pamato labai nusistebėti ir del tos priežasties paklausti Kauno telegrafų valdybą, ar ji nesutiktų, pagaliau, istaigoms nupirkti po viena žemėlapi ir išaiškinti tarnautojams geografijos abėcėlę. Tiesa, ne visi turi tokį elementariųjų žinių trukumą, delto ir ne, visiems rašau šią straipsnio galiuką. Klaipėdiečiai, (iš "Tautos.")

3. Amerikos liuosnorijai Lietuvoje. Savo laike Amerikos liuosnorijų atvykstant Lietuvos laukta su dideliu išsilgimu. Išvykęs Lietuvos Am. Lietuvių liuosnorijų burys kone pilname sąstata tarnauja karinėje žinyboje. Mintis apie Amerikos brigadą nors mažame mieryje visgi liko ikunyta ir prakilius Lietuvos pasiryžimas lieka prašytas Lietuvos kovos už neprigulmybę istorijos lapus. Kaip teorija nuo praktikos, arba ideja nuo tikrenybės skiriasi, tas pats išdalies atsitiko ir su Amer. liuosnorijais. Vienas kitas per laiskus nusiskundžia del savo teisinio ir materialio padėjimo. Tai girdi negalį valgyti valgio, ką visi Lietuvos kareiviai valgo, tai jam nesuteikiama jokių privilegijų ir apsieimama su juo, kaip ir su kitais ir tt. Panašus nusiskundimas Amerikiečio yra supranta mas, bet užuojautos susilaukti negali. Lietuvos kareiviai, lygūs broliai Amerikos liuosnorijams, turi daugiau teisės nusiskusti, nes metais o ne mėnesiais tarnauja Tėvynei gindami ją. Kas iš amerikiečių mano, kad neprigulmybės gynimas yra lengvas daiktas, turėtų bent metas liuosnorijų pabuti ir nors dalelę sunkenybių ir ant savo pečių paimti. Suprastų tada, kad laisvė šilpaujant neįgyjama. Dauguma Amerikos liuosnorijų tą jau suprato ir todėl nusiskundžia, - kodėl, girdi, visi kiti, ką yra pasižadėję Lietuvos liuosnorijais vykti, iki šiolei Amerikijoje tebesėdi? Iš tikro, jų yra likę čia gerokas hurys. Pasižadėti ir neišpildyti - nėra pagirtinas dalykas. Nuo tokio dalyko, kaip nuo šešėlio, neatsikratysi. Todėl tie 140 vyrų, apie kuriuos minėjo Maj. Zadeikis savo pranešime, nebegalėdami arba nebenerėdami savo "įžadų" išpildyti, turėtų bent dalį mėnesinio uždario pasaukti Lietuvos kareivių arba ir tu pačių nuvykusių Lietuvos amerikiečių liuosnorijų reikalams.

2. Kas vadovauja Lietuvos kariuomenei? Lietuvos Misijos Biuras. Per Maj. P. Zadeikį.

2. Kas vadovauja Lietuvos kariuomenei? Lietuvos Misijos Biuras. Per Maj. P. Zadeikį.

2. Kas vadovauja Lietuvos kariuomenei? Lietuvos Misijos Biuras. Per Maj. P. Zadeikį.

2. Kas vadovauja Lietuvos kariuomenei? Lietuvos Misijos Biuras. Per Maj. P. Zadeikį.

2. Kas vadovauja Lietuvos kariuomenei? Lietuvos Misijos Biuras. Per Maj. P. Zadeikį.

2. Kas vadovauja Lietuvos kariuomenei? Lietuvos Misijos Biuras. Per Maj. P. Zadeikį.

Lietuvių Garlaivių Kompanija. Lietuviai, prisi dėkite prie Lietuvos Garlaivių Kompanijos. Lietuviams laivai yra reikalingi važinėti į svietimas šalis, vežti savo išdirbius ir parvežti reikalingus daiktus į savo šalį. Šalis be garlaivių, kaip kunas be kojų. Visi galite suprasti, kad geriausias daiktas šaliai, turėti savo laivus. Kad kiekvienas lietuvis išgalėtų prie tos kompanijos prigulėti. Šerai arba dalis tos kompanijos turto parsiduoda tik po 30 dol. Norėdamas būti pilnu nariu bendrovės, turi paimiti penkis Garlaivių Kompanijos šerai-dalį.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoj DIDZIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŲ ORGANIZACIJA. Gyvuoja 33 metai. Ar teko Tamstai kada nors girdėti apie Susivienijimą Lietuvių Amerikoj? Jei ne, pasiklausyk savo kaimyną, kuris jau prie šios organizacijos priklauso. Pasiteirauk, o sužinosi, kiek Susivienijimas Lietuvių Amerikoj yra išmėkšjęs savo nariams pomirtinių ir ligoje pašelpų. Jei jis apie tai nežino ir jei jis dar nepriklauso, tai pasiskaityk čionai: S.L.A. savo nariams išmėkėjo virš \$200,000.00 pomirtinių ir virš \$50,000.00 ligoje pašelpų. Susivienijimas yra sušėps tukstančius našlių ir našlėlių; S. L. A. pagelbėjo tukstančiams sergančių ir nedagalnių lietuvių - savo narių ir nenarių. Susivienijimo Lietuvių Amerikoj yra keturi ir Apsaugos Laispniečiai: \$150.00; \$300.00; \$600.00 ir \$1,000.00. Pašalpoje ligoje turi tris Laispniečius: \$6.00; \$9.00; \$12.00. Jeigu jusų mieste nėra S.L.A. kuopos, Tamsta gali prie S.L.A. priklausyti pavieniai. Dešims ypatų gali sutverti naują kuopą. S.L.A. leidžia savaitinį laikraštį "Tėvyne." Nariams siunčia dykai; nenariams - \$1.00 metams. S. L.A. taip pat kas metai leidžia didelį kalendorių. Visokiais reikalais kreipkitės sekamu adresu: - Susivienijimas Lietuvių Amerikoj, 307 W. 20th str., NEW YORK, N. Y.

SKAITYKITE IR PLATINKITE "AMERIKOS LIETUVIŲ".

APZVALGA

DELEI VILNIAUS UŽEMIMO IR LENKŲ KORIDORIAUS.

Paplītus žinioms, kad Lietuvos sostinė Vilnius, kuri priklauso Lietuvai iš gilių senovės, vėl užimta lenkų kariuomenės, labai skaudžiai liko užgautas visų lietuvių širdis. Nusiminę lietuviai amerikiečiai ir susirupino begalo sunkia tėvynės padėtimi. Ko gero gali laukti Lietuva, kuri, rodos, neturį jokių draugų, kuriai niekas pagalbos rankos neištiesia sunkiausioje jos gyvenimo valandoje?

Nemažiaus lietuviai yra susirupinę ir rusų-lenkų karo paliaubų sutartimi, kuri vienu akimirksniu panaikina rusų-lietuvių padarytą taikos sutartį sienų klausimu ir sutveria naują lenkų koridorijų, atskiriantį Lietuvą nuo Rusijos. Gautomis žiniomis iš Rygos, tas lenkų koridorius prasideda nuo Dvinsko ir eina į vakarus, užgrobdamas Lietuvos žemius.

2 d. liepos, 1920 m., padarytoje rusų-lietuvių taikos sutartyje Lietuvai liko priskirti dideli plotai miškų, kurie jai ištikrųjų ir priklauso. Bet dabar, sulig rusų-lenkų padarytos karo paliaubų sutarties, Lietuva tų miškų nebetenka, nes jie įeina į lenkų koridoriaus ribas. Lietuva delei tokios rusų-lenkų sutarties turės pakelti, materialiu žvilgsniu, milžiniškus nuostolius. Visas tas didelis turtas šaltinis, kuriuo Lietuva karui pasibaigus būtų galėjusi naudotis savo atsislaptymui ir kulturai, dabar pereina lenkų nuosavybėn, kuri sunaudo ją savo reikalams.

Dar daugiau, tas lenkų koridorius spaus Lietuvą ne vien tik ekonominiu žvilgsniu, bet taip pat ir kulturiniu. Lehkai, kurie norėtų mus gyvyje praryti, apsupę mus beveik iš visų pusių, varys savo politiką daug uoliau ir smaugus mūsų tautinį gyvenimą, taip, kad mes nei nuosiau atsikvėpti neturėsime progos. Žodžiu sakant, mūsų tautinė ir valstybinė padėtis šiuandien išrodo kuoblogiausia ir mūsų, kaip tautos, ateitis labai tamsi.

Kas dėl mūsų sostinės Vilniaus, tai dar turime šiek tiek tokios vilties, kad mes ją atgausime ir kad ji kaip priklausė, taip ir priklausys Lietuvai. Nes tame reikale, — mūsų sostinės atgavime, — kaip matyti, mums pagalbsti Anglija ir Tautų Sąjungą. Paskutiniomis dienomis Tautų Sąjunga ypač veikliai pradėjo darbuotis mūsų sostinės Vilniaus atvaidavimo iš lenkų okupuotės reikalu ir reikia tikėtis, kad tas klausimas greičiu laiku turės būti išspręstas.

Prie progos galima pasakyti, kad ir gerai lietuviams žinomas lenkų darbuotojas, Ignac Jan Paderewski, kuris yra lenkų delegatų Tautų Sąjungoj, paskutiniu laiku delei mums nežinomų priežasčių, yra žymiai pakeitęs savo nusistatymą link Lietuvai...

tuvos. Rodos, sunku būtų tai likti žinant kaip agresyvė buvo nelabai senai p. Paderewski politika link Lietuvos, tačiau apie jo politikos pakitėjimą liudyja iš Paryžiaus atėjusi į Ameriką žinia, kuri skelbia, jog p. Paderewski pasiuntęs į Varšavą savo vardu telegramą, kurioje pasmerkia tokius lenkų žygius, kaip Vilniaus užėmimas.

P. Paderewski savo telegramoje pareiškęs, kad vyriausių Lenkijos tikslus sąjūdas Silezijos ir teisių laisvai naudotis Dancigo žostu. Šių lenkų tautos troškimų realizavimas būna skaudžiai sukompromituotas pasisekimais tokių neatsikomigų žygių, kaip įėjimas ant Vilniaus.

Si p. Paderewski telegrama Varšavos valdžiai padodo dar ir tai, jog jis žino o pirma negu lenkų kariuomenė, vadovaujama gen. Zeligowskiego užėmė Vilnių, apie lenkų planus, todėl stengėsi ją perrępti ir sulaukyti nuo jo žygio.

Pagaliaus, pasirodo, kad lelei Vilniaus užėmimo daugiausia darbavosi lenkų dvaininkai, kurių interesuose yra Lietuvos žemės. Jie suorganizavo burius poznaniečių, galicijonų, pridėjo prie jų lenkus karininkus ir užprievo ant Lietuvos. Bet Lietuvos žmonės yra nusprendę iki paskutiniosios kovoti su lenkų užpuolikai, organizuoja partizanų būrius ir šaulius ir jei lenkai nepažausys Anglijos ir Tautų Sąjungos kontrolės komisių spausimą ir gera valia nepasitrauks iš Vilniaus ir kitų Lietuvos teritorijų, tad patį lietuviai juos išvys.

Taigi delei Vilniaus atvaidavimo iš mūsų priešų lenkų rankų nėra jokios abejonės.

Svarbiausias klausimas, mūsų nuomone, tai tas, — kaip lietuviai turėtų reaguoti, kad rusų-lenkų paliaubų sutartyje pripažintas koridorius liktų atnestas galutinoje rusų-lenkų taikos sutartyje? Tas klausimas, kaip jau aukščiau minėjome, mūsų tautai ir mūsų valstybei yra svarbus dviem žvilgsniais — ekonominiu ir kulturiniu. Gi tat yra svarbiausia ne tik mūsų, bet ir kiekvienos kitos valstybės gyvenime.

Jei mes pavelysime lenkams atskirti mus nuo Rusijos; o gal ir nuo Vokietijos, tad žinokime, kad mes pavelysime savo tėvynėje su daryti tokią padėtį, kokioje yra didžiausias patriotas nenorės gyventi. Seniau ekonominė padėtis Lietuvoje buvo nepergeriausia, o aptvėrus ją tvora savaine susidarys tokia padėtis, kad nuo amžino skurdo, nuo naujų latinių badų Lietuvos gyventojai jokiū būdu negalės apsiginti. Gi kur gyvuoja nenolatinis skurdas ir badas, — nes negali būti kalbos apie kultūrinę plėtotę. Žodžiu sakant, tokioje valstybėje gyvenantieji žmonės neturės nei gerovės, nei jai apsvietos.

Taigi kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė, kuriems yra brangi Lietuvos ateitis, turėtų tuo klausimui susidomė...

ti ir padaryti viską, ką tik išgal, kad lenkų koridorius galutinoje rusų-lenkų taikos sutartyje būtų atnestas.

LIETUVA REIKALAUJA PAGELBOS!

Iš naujo įsiveržus lenkų kariuomenei į Lietuvos teritorijas ir pasirodžius, kad lenkų valdžia neklauso nei Tautų Sąjungos kontrolės komisijos nusprendimų, Lietuvos žmonės nutarė kovoti su savo priešu iki paskutiniosios. Reiškia, geriaus mirti kovoje su priešu, negu pasiduoti jo vergijon.

Bet mes, lietuviai amerikiečiai, gyvendami toli už jūrų nuo savo tėvynės, negalime stoti ton kovon ir su ginklu rankoje varyti priešą iš Lietuvos. Tokių progų, tokių galimybių, kokias turi mūsų broliai Lietuvoje, mes neturime. Vienok mūsų rankose yra kitokios galimybės, kokį jie neturi. Taigi mes galime jiems pagalbelti paliosuoti tas vietas, kurias priešas yra užėmęs.

Vilnius, Lyda, Gardinas priklauso lietuviams. Taip pat lietuviams priklauso ir kitos lenkų užimtos vietos. Lietuva paskelbė visuotinę mobilizaciją. Lietuva kviečia visus savo piliečius, kurie tik gali pakelti ginklą, kovon prieš lenkus imperialistus, norinčius pavergti Lietuvą ir lietuvius. Dabar ne tik vieni jaunuoliai eis ginti savo tėvynės nuo priešų — lenkų užpuoliku, — bet visi sveiki vyrai.

Lietuva rengiasi į didžią ir šventą kovą už savo laisvę, už savo teises — už savo nepriklausomybę!

Nebokime to, kad mes esame mažesni, — neskaitlingesni negu mūsų priešas. Bet už tai mūsų pasiryžimas, mūsų pasišventimas bus daug didesnis, daug stipresnis ir todėl mes galų galėm laimėsim. Mūsų pasiryžimas, mūsų pasišventimas, žut but, sudarys didžią, stiprią, neįveikiamą jėgą, kuri, iškovos mūsų tėvynę laisvę.

Si valanda yra begalo svarbi, — tat pskutiniai mūsų kvotimai. Jei išlaikysime tuos kvotimus, tat visas mūsų darbas, visas mūsų trusas, visos mūsų pastangos ir visi mūsų rūpesniai bus apvainikuoti didžiū ir svarbiū dalyku — Lietuvos nepriklausomybe su sostine Vilnium.

Bet jei tu kvotimų neįlaikysime, tad arba turėsim vilti sunkų svetimųjų uždėtą jungą, arba visai išnykti kaip tauta.

Kada Lietuvos gyventojai, Lietuvos piliečiai ima ginklą į ranką ir eina ginti savo tėvynės laisvės, mes, lietuviai amerikiečiai, turime skubėti jiems į pagelbą su dolariu, su dešimts dolariu, arba ir su šimtu dolariu. Kovojuojantiems už tėvynės laisvę duoti centus būtų gėda. Dabar reikia dolarinu, dešimtinu, arba šimtinu! Kovotojai už laisvę išmaldų nuo mūsų nepraso, tad ir nebeduokime jiems centų.

Centus pasilikime patį sau, o jiems atiduokime dolarius.

Kuogneičiausia skubėkime savo tėvynę į pagelbą,

Lietuvos Atstovybės Amerikoje Atsišaukimas.

Spalių 9 dieną ir per nakti iki Spalių 10 į Lietuvos sostinę Vilnių, po atkaklios kovos su mūsų kariuomene, įsiveržė lenkų dvarponių gvardija, generolo Zeligowski'o vedama. Lenkų Valdžia skelbia pasauliui, buktat padaręs Zeligowski's bežinio ir pritarimo lenkų valdžios ir vien tik spiriam lenkų ir lietuvių kareivių, kurie pareiną iš Vilniaus, Lydos ir Gardino apskričių, o tuo tarpu pačiame Vilniuje lenkų kariuomenės vadas Dzienkowski skelbiasi, kad jis pildas lenkų valdžios įsakymą, o patį kareiviai tai visiškai ne Rytų Lietuvos gyventojai, bet poznaniečiai arba galicijonai, iš kurių liko sutverti lygiai kaip tat darą yra bolševikai, baltarusių ir lenkų, ar lietuvių pulkai.

Visa tat daroma, kad įtikinti pasaulį, bukt tai šie kareiviai, kaip Lietuvos gyventojai, sukilę yra prieš Lietuvos Valdžią ir reikalauja, kad Vilniū, Lyda, Gardinas prigulėtų Lenkijai. Tai yra melas, kursai šiandien kiekvienam aiškus, nes ir patsai Vilniaus užpuolimas buvo padarytas sutartinau su centralia Lenkų kariuomenės vadovybe, su žinia Lietuvos išgamos Pilsudskio. Jau buvo pirmiausia pranešta, jog Tautos Sąjungos kontrolės komisija buvo nustaciusi karo paliaubas ir sustabdžiusi tarp lenkų ir lietuvių mušius nuo Spalių 6 dienos 10 val. išryto, o Spalių 7 dieną 6 val. vakarė lenkai, nepaisydami ne padarytosios su mumis sutarties, ne Tautų Sąjungos įsakymo, pradėjo užpulti visu frontu mūsų kariuomenę apie Varėną ir Bėksus, ir tokiu būdu sulaikė mūsų kariuomenę apie Varėną, užėmė geležinkelio stotį, o Spalių 7 dieną lenkų kariuomenė pradėjo antpuolius apie Bastunus (geležinkelio stotis, kursai eina nuo Vilniaus ant Lydos) ir lietuviai negalėjo atitraukti savo rezervų nuo Varėnos, ir ne dalies kariuomenės nuvežti geležinkeliu nuo Varėnos Vilniaus link, nes lenkai buvo užėmę Varėnos geležinkelio stotį. Iš to yra aišku, jog Zeligowski's maršavimas ant Vilniaus buvo paremtas ir kitomis lenkų kariuomenės dalimis ir šiandien tebėra remiamas.

Lietuviai yra išmuše vokiečius bermontininkus ir nėra jokios abejonės, jog jie išmuš prigalvingai įsiveržusius ir lenkų dvarininkų atvestus Lietuvos poznaniečius, galicijonus ir kitus lenkus, kurie yra kaip kokkia džiuma užgriuvus ant Lietuvos. Lietuvoje mūsų žmonės jau yra nusprendę iki kuri atsišaukia į savo sunus ir dukras, už jūrų gyvenančius.

Patįs dėkime ir nuo kitų rinkime aukas Lietuvos gynimo reikalams ir siūskime jas per Lietuvos Misiją, kurioje Majoras P. Zadeikis atstovauja Lietuvos kariuomenei, o kun. Jonas Žilius — Lietuvos Šaulių Sąjungą.

paskutiniosios kovoti ginklu prieš tuos uzurpatorius, organizuoti partizanų būrius ir šaulius, ir vilingas, melu prisimetęs priešas bus iš Lietuvos išvystas. Lietuvos žmonėms ištiko didis ir garbingas darbas, bet tam darbu privalo padėti ir Amerikos lietuviai. Dėkitės, broliai ir sesutės, prie to kovos kuomi tik galite padėti, o ypač Amerikos dolariu. Savo Valdžios skatinamas, šiūomi kviečiu visus, prie kokių kas tik organizacijų neprigulėtų, dėtis visa savo energija prie Lietuvos nuo prieš-lenkų išvaidavimo, prie jos apgynimo. Tegu visos paskolų stotys, visos Amerikos Lietuvių Rymo-Katalikų Federacijos, abiųjų Susivienijimų, Tarybų, Fondų, Liet. Socialistų Sąjungos ir Lietuvių Piliiečių Sąjungos per savo narius ir organizacijas neatidėliojant nė dienos skubinais rinkti aukų tėvynės apginimui, o ir pačių Laisvės paskolos bonų kuodaugiau parduoti. Susivienodinimui — gi viso pašalpos ir gynnimo darbo tesuončia visos organizacijos ir pavieni asmens surinktas aukas Lietuvos gynnimo reikalams per Lietuvos Misiją, kurioje Majoras P. Zadeikis yra mūsų kariuomenės, o Kun. J. Žilius mūsų Šaulių organizacijos atstovas.

Šiandien Lietuva yra didžiūmame pavojuje ir nuo Jusų, sesutės ir broliai amerikiečiai, pagalbos daug kas pareiš. Todėl stokitė visi darban!

J. Vilčišis, Lietuvos Atstovas Amerikoje.

Lietuvos Laisvės Paskola.

AR JAUS PASKOLA BAIGIAMA?

Lietuvos Laisvės Paskola yra Amerikos lietuvių uždavynys, todėl ir atsakymą į pastatytą klausimą gali ir turi duoti tik Amerikos lietuvių visuomenė. Politinis momentas Lietuvoje begalo svarbus, tad su atsakymu neprivalome gaisiti. Pasirodė, kad ne su žodžiais, bet su darbais.

Žodžių, iškilmingų pareiškimų bei pasižadėjimų ganėtinai apsciai jau buvo garsinama. Išskyrus bolševikuojančius ir komunistus, kurie, laisvės obalsiais besidangstydami, išsiijose garbina prievartą — diktaturą, kuriems ne Lietuvos atstatymas rūpi, bet jos ardynas vykđinant bolševikiškus eksperimentus, — visa Amerikos lietuvių visuomenė stovi aktyviai (o socialdemokratams nors ir pasyviai) už Lietuvos Laisvės Paskolą. Tai parodė nesenas įvykis suvažiuojam: tautiniai demokratiniai sroviai Bostone ir krikščionių demokratų Waterbury, kame pareikšta: viską atmetus, padvygubinti paskolos pravedimo darba. Toks pat nusistatymas ir tik daug praklinesnis etapas Lietuvos Šaulių Sąjungoje.

I Lietuvos Misijos pasklausimą del tolimesnio paskolos darbo, gautas, kaip atsakymas, Lietuvos Valdžios reikalavimas: prisiusti 400 tukstančių del Vilniaus ir visų naujai atvaduotų žemių plotų aprupinimo bei apgynimo. Lietuvos Seimas nutarė 100 miljoninės paskolos reikalą pačioje Lietuvoje, tuo pačiu patvirtindamas reikalingumą paskolos Amerikoje.

Naujas Lenkų įsiveržimas į Lietuvos žemę, kaip praneša paskiausiasios žiniomis iš mūsų tėvynės, tik mūsų pačių pastangomis tegali but sulaukytas. Lietuvos žmonės savo Seime ir savo spaudoje jau pareiškė "Esame pasiryžę ginti kiekvieną pėdą mūsų tėvų žemės ir lieti kraują lašas už lašą." Pasaullis jau tūrėjo progos pamatyti, kad lietuviai moka savo laisvę branginti ir mirti už ją. Argi dar sykį norima tatau išmėginti? Lietuvos liaudis žodžiais nežaidžia: pasakė — padarys! Gi mes, lietuviai, gyvendami čionai, nebutumėm lietuviais, jeigu taip pat nepasielgtumėm. Kas nedavėme Lietuvai paskolos — duokime dabar; kas jau davėme — duokim tiek dar. Kitai darbas neis. Paskolos darbas čionais — yra apsigynnimo darbas nuo užpuoliku Lietuvoje. Šio darbo niekas negali ir neturi teisės uždrausti. Tad nebaigti, dar nepabaigta Lietuvos Laisvės Paskolą turime, bet su triguba energija varyti ją prie galo. Tenedrysta nieks kelti ranką prieš galingas lietuvių tautos išsiluosavimo pastangas. Kas mūsų tarpe prieš laisvės paskolą, tas prieš visą Lietuvą. Lietuvis be bono — Pilsudskio tarnas ir sąmoningas ar nesąmoningas talkininkas "ponų karalystės nuo jurių lig jurių".

Kad ilgai sau galvos nevarginti — "ar pirkti Lietuvos boną, ar nepirkti," reikia tik žmoti ir suprasti, ko nori lenkai puldami ant Lietuvos?

Lenkai savo notoje iš 22 rugsėjo paskelbė mums kovą ir užėmė keletą miestų ir miestelių. Tačiau aliantų ir Lygos spiriami jie priversti yra pradėti šiomis dienomis spalių mėn. taikos derybas su Lietuva. Žinoma, lenkai derybas pradės, bet savo gėduliū iššizadėti nenorės. Tik atsparai iš mūsų pusės privers juos nusiileisti. Visu pirma — lenkai vis dar svajoja užmesti Lietuvai unią, kas mūsų ištikinimui yra nustojimas neprigulmybės ir politinė vergija. Antras dalykas — lenkų ponams rūpi, kad dvarai sulenkėjusių Lietuvos bajorų nebutų padalinti žmonėms. Trečias — dalinti žmonėms. Trečias — Valstybines žemes, kurių Lenkija beveik neturi, ir apgyvendinti jas mozurais ar kramoviakais, o Lietuvos bežemius palikti, be nieko ir priversti juos sau bernauti.

Ketvirtas dalykas — lenkai paskendę skolose, kurios yra padarytos ne krašto atstatymo tikslams, bet ne sulig savės milžiniškos kariuomenės sutvėrimui užgrobbimo tikslams. Be to, lenkų maršė be vertės, tik vardas pinigų.

Diktoka dalį savo skolų jiems norisi Lietuvai užkrauti. Penktas dalykas — lenkams rupi palaikyti ir brukti mums savo taip vadinamą "polska kultura", kuri yra pasižymėjusi mūsų krašte lietuvių kalbos niekinimu ir persekiojimu, o taipgi ir žydų pogromais.

Praėjus bolševizmo pavojui, lenkiškos pretenzijos tebėra pilname savo astrume. Tai ir aklas turėtų matyti, kokia nelaimė kristų ant mūsų, jei toms lenkų pretenzijoms butų nors dalinai lemta įvykti. To niekad neturi buti ir nebus, jei tik mes, visi Lietuvos žmonės, imsimės visų prieinamų mums būdų ir neprieinamų tai nedorybei prašalinti. Lietuvos Laisvės Paskolos bonas ir yra viena svarbiausių tokių priemonių.

Tad broliai ir sesės, spręskite dabar patįs, — ar galimas baigimas dar net iki pūsės nedaėjusios paskolos? Ar galima atimti Lietuvai paramos ranką ir su ramia sąžine grįžti prie kasdieniū savo darbelių, kada mūsų broliai Lietuvoje sustoja dabar akis į aki su mūsų Tėvynės politiniais pavergėjais ir ekonomiais išnaudotojais — lenkais? Ne, negalima! Tai butų juoda ne teisybė, tai butų prasikaltimas iš mūsų pusės.

Bukime tikri savo krašto ukėsi! Bukime savo močiutę — Lietuvą mylinti vaikai. Atmeskime su panieka senas asmenines neapykantas, išpusta savymeilę ir ligusta partijinę kovą; paduokime viens kitam ranką ir vedamieji Neprigulmybės žvaigždės, stokime petysi petį prie Lietuvos gelbėjimo darbo.

Lietuvos Misija šaukia visą Amerikos lietuvių visuomenę imtis su nauja energija paskolos darbo ir varyti jį be atodairos iki neuzsišibaigs lenkų imperialistų ginkluoti užpuolimai ir pasikėsinimai ant mūsų žemės ir laisvės, varyti iki neliks nei vieno lietuviu ir lietuves be Lietuvos bono, varyti iki garbingo galo. Jauna, bet stipri Lietuvos kariuomenė lenkų veržimosi jau sulaikė. Skubėkime jai talkon su bonais!

Šalin su apgaulingomis unijomis! Tegyvuoja demokratinės Lietuvos Nepri gulmybė!!

Lietuvos Misija.

KLAUDOS PATAISYMAS.

"Amer. Liet." Nr. 40, korespondencioj iš Brooklyn, N. Y., kurioje rašoma apie vėloni Kibortą, išiskverbė nemaloni klaida. Ten pasakyta, kad Kibortas pasimirė apie 5:30 po pietų, o turėjo buti 5:30 val. išryto.

PARDAVĖ LENKAMS DRABUŽIŲ IR AVALŲ.

Washingtonas. — Atsišaukus Lenkijai į Ameriką ir prašant pagalbos, karo departamentas nutarė parduoti jai 5 milijonų dolarių vertės drabužių ir avalų, kurių nesunaudojo Amerikos kariuomenė. Karp sekretorius Baker'is sako, kad lenkų valdžia apmokėsianti už tai banknotais ir kreditu.

LIETUVIAI AMERIKOJ

PO MEDŽIU.

Gerbiamieji broliai ir sesers. —

Šios dienos mums labai liudnos ir labai nesmagios, priešas mums trempia mūsų tėvynės krutinę. Šios dienos yra kartu ir mūsų išmėginimas. Likimas mėgina mus, ar mes tikrai mylime savo šalį, savo tėvynę. Nei vienas žmogus neprivalo turėti to, ko jis nemylė. Mes dabar ir gi busime mėginami, ar tinkame turėti savo šalį, savo tėvynę, ar ne. Daugelis mūsų brolių labai pradžiugo, kada Vilnius pateko į mūsų brolių rankas; kožnas drąsiau pastatė savo krutinę ir sakė, kad "Vilnius yra mūsų." Taip, Vilnius yra mūsų, buvo mūsų ir bus mūsų. Vilnių pastatė lietuviai, todėl jis turi būti mūsų. Dabar Vilnių nuo mūsų paveržė, gali kartais ir Kauną paveržti, gali mus kaip belgus, išvyti visai iš mūsų tėvynės, bet Lietuva vis tiek yra mūsų ir bus mūsų. Taip sau mano kožnas protaujantis ir pilnai pabudęs lietuvis.

Daugelis mūsų brolių vienok dar ir kitaip mano; daugelis mano, kad kova už laisvę, už gyvenimą labai lengva, — paaukavai dolari, tai ir gausi Seinus; nuėjai ant prakalbų, — tai jau ir Vilnių turi. Jeigu ne taip sekasi, tai jau kas nors traukia atgal, kas nors pinasi po kiją, kas tramdo mus. Tačiau mes turim arasti ir suminti, sutrempiti, kad mūsų kelionėje prie liuosybės, prie agijimo mūsų žemės niekas, o niekas netramdytų.

Kas paiso ant mūsų nepasisekimo, kas neina drąsybės keliu, už tiesą savo gyvenimo, tas moraliai nu puola. Daug milijonų dolarių padėta praėjusioje karėje del agitacijos ir palai kymo žmonių moralės kiekvienoj šalyj. Mes, mieli bro liai, neturim tų milijonų, kad mūsų moralę pastiprintų su įvairiais melais, su įvairiais papirkimais. Vienas daiktas mus gali pastiprinti, tai tik viena teisybė, kuri šviečia priešais mus. Ta teisybė yra kožnam iš mūsų suprantama, kad mes esam lietuviai, kad mes nesam šaka nei slavų, nei totorių, nes mes nekalbam jų kalbomis. Kaip o atsikira tauta, mes turim savo žemę ir ją norime patis valdyti, patis tubolinti ir patis joje duoną sau atrasti. Tai yra mūsų šviesa, kuri gali sklaidyti visus ukus nuo mūsų padan

gės ir priduoti mums niekad neimtiną moralę. Delei tos tiesos mes visada ir visur turime kovoti už savo tiesą. Lietuvos žmonės yra vaitai vienos šeimos, kurie nenori būti kamininkais nei rusų, nei lenkų, nei vokiečių. Kampininkavimas yra vargas, — amžinas nepakenciamas vargas; mes tą žinome, nes mes vergavome per daugelį šimtmečių, todėl dabar mes norimė turėti savo nuosavą namą. Savo tėvynės namą mes norim gražinti ir rėdyti savo darbštumū, mokslu, geros širdies darbais ir viskuom, kas rėdo šalį. Tą darydami, mes ne jaučiame nei vargo, nei sunkenybių, nei pailstam po sunkia našta visokių darbų, nes jaučiam, kad mes dirbam sau ir patis tuom nau dosimies ir gerėsimes. Tas trusas mūsų nebus išvežtas nei į Varšavą, nei į Petrogradą, nei į Paryžių; nebus nuvežtas ir pralebutas paleistuvingų žmonių, kaip kad pirma buvo mums kamininkaujant pas lenkus ir pas rusus.

Tat mūsų aišku, kodel mes norime savo šalies ir kovojam už ją ir niekad ne nusostim kovoti, kol nors vienas pasaulyje gyvensim. Tiesa ir laisvė mums visada luos pilnā morale, pilnā draugis visada kovoti. Mums ne reiks milijonų dolarių, kad nusamdyti melagingų žmonių nešėjus pakėlimui mūsų moralės.

Pirma negu mūsų tėvynė manė atgyti, mūsų vyrai, kaip geležiniai stulpai, jau kovoją už tiesą ir Lietuvos ateitį. Vieni kalbino ir kėlė ietuvų pvasioje, kad jis pabustų ir pradėtų mislyti apie save, apie savo tautos ateitį. Kiti ejo išleisti lietuviškus raštus, laikrašcius, kiti nešė ir skleidė tuos raštus tarpe savo tautiečių kolonijoj, kaip žvaigždutes tamsoje, mūsų tautystės atgijime nepradėjo šian ir ten blizgėti. Kas tiems mūsų vyrams suteikė moralę, kas davė jiems pastiprinimą, kada lenkas jį vien tik chamu vadino, kada rusas kišo į šaltą kalėjimą, už meilę jų tėvynės, už laisvę ateinančios generkartės. Tie vyrai mirė saltoje Siberijoje su šypsa ant lūpų, nes matė, kad Lietuvoj ateitis bus kada nors laimingesnė, kadangi platinimas tėvyniško susipratimo puolė į širdis tukstančių jaunuolių ir kaip žvaigždutes

pradėjo žibėti visur po Lietuvą.

Mes, mieli broliai, kuri nesena pradėjome jausti ką nors naujo savo širdyje, tik ką užsiziebusią meilę tėvynės savo, dar nesam užtektinai stiprūs ir svyruojame, abiejodami, ar verta dirbt del tėvynės, ar verta duoti aukų, ar verta pirkti bonų. Gal nepasisekti, gal netaip išieiti, kaip mes manome. Bet mes turim atminti darbus mūsų tėvynainių, kurių liukuose buvo baisiai tamsi naktis mūsų tėvynėje, kada niekas nesirupino apie Lietuvą, kas gerovę, viskas buvo numirę ir į mūsų numirusų kuną jau buvo drutai isikrausčiusi lenkiškoji ir rusiškoji dvasia, kuri vargino jį baudžiavoms, sukilimais, varinė jo po įvairias šalis už jų garbę kariauti. Bet jie, tie mūsų pirmi broliai, stoją vienas prieš milijonus priešų ir pradėjo kalbėti tiesos žodį už mus. Jų tos drąsos ir to jų pasišventimo šiandien nedabrendusiems tautystės dvasioje reikia pasiskolinti ir savo morale ant visados sutiprinti. Budami stiprūs savo tautystės dvasioje, mes nežiurim ar mums pasisekė ar nepasisekė, bet kovokime iki paskutinos už savo tiesą ir už savo tautos laisvę ir niekad nenustokim kovoję. Ar jie mums paims Vilnių, ar paims Kauną, ar išvargs visai ant svetimos žemės, mes visada kovosim už savo tiesas. Ir galų gale mes iškovosim tą, kas mums priguli. Kaip lašantis vanduo padaro duobes uoloje, taip nuolatinės mūsų pastangos, nuolatinis mūsų darbas del labo savo tėvynės iškovos mums laisvę.

Tikrai jums sakau, mieli broliai, kad mes laimėsime pergalę. Tik pabuskime dvasioje savo tautystės, tik su praskime, kad mes esam lietuviai, lietuviais budami eikime vien gerai keliais, lietuviais budami siekime mokslo ir tobulinimės. Pirmas sekretas mūsų krutinėje tėgus bus dvasia tautystės, su kuria nesididžiokime, nesidirkime, tik palaikykimė sau už didžiausį sekretą ir tą patį mėginimė ikvėpti savo kudi kiems. Atraskim, tikrai atraskim tuos darbus, kurie remtini mūsų tėvynėje Lietuvoje ir nei vienas neatsisakysimė jų remti. Jeigu kęli mūsų broliai tėvynainiai pataikė visus mus, kaip žvaigždutes, prie tėvynės meilės sužadinti, tai mes visi

BRIDGEPORT, CONN. Valst. Fondo skyriaus reikalai.

Liet. Laisvės Pas. bonų stoties laikytam 30 d. rugsėjo susirinkime, apkalbėjus senus dalykus, tapo perskai tytas atsišaukimas nuo Lietuvos Atsovybės Amerikoje pirmininko J. Vileišio, kuriuo jis ragina sutverti Lietuvos Valstybinio Fondo skyrių. Delei neskaitlingo susirinkimo nepavyko sutverti to fondo skyriaus, todėl nutarta sušaukti viešą susirinkimą ir susirinkusiems perstatyti dalykus. Tasyk gal ir pavyks sutverti Liet. Valstybinio Fondo skyrių, nes šis Fondas, tai viena iš reikalingiausių šiuo momentu Lietuvos valstybei istaigų.

Toliaus nutarta surengti prakalbą ir pakviesti kalbėti adv. F. J. Bagočių. Tai pirmą sykį teks Bridgeporto lietuviams išgirsti garsų kalbėtoją.

A. Sapiega, Presos kom. narys.

PHILADELPHIA, PA. Kun. Žiliaus prakalbos.

Philadelphijos lietuviai pradėjo krutėti gana sparčiai paskutiniu laiku. Nors, teisybę pasakius, jau ir laikas jiems tą padaryti, nes jie yra pasilike nuo kitų kolonijų Amerikos Laisvės bonų pardavime.

Užtaigi tam tikslui jie už kvietę Lietuvos Misiją trečiu kartu, kad pajudintų philadelphiečius iš miego.

Ir štai spalį 3 d. apsilankė pas mus gerb. kunigas Žilius. Jis turėjo dvi prakalbi — vieną Richmond'o pusėje ant 2 po pietų, o kitą South'o pusėje vakare.

Gerbiamas kun. Žilius, kaip jau žinoma visiems lietuviams Amerikoje yra geras kalbėtojas: Taigi ir čia jis atliko savo užduotį kuogeriausia. Žmonėms labai patiko ir rankoms plojo kuotankiausia. Aukų surinko gana stambiai — šauliams apie septynius šimtus dol., o bonų nupirko apie už 10,000 dolarių.

Taigi labai yra pagirtina, kad mūsų Amerikos lietuviai atsidavę taip Lietuvos labui. Aš patėmyju vieną paprastą žmogelį, kuris nupirko boną už penkis šimtus dolarių. Bet ką reikia sakyti apie Philadelphijos biznierių, — dauguma iš jų nėra pirke nei už supelėjusį centą. Ar tai negėda jums, kad neturtingas žmogus atiduoda paskutinį savo grašį,

vienybėje dirbdami savo tėvynę tikrai išliuosuosim.

Todel, mieli broliai ir sesers, daugiau dirbkime, daugiau aukaukimė, visi darbuokimė pakelti tėvynės meilę tarpe atšalusiu mūsų brolių. Pergalė mūsų priešų yra pergalėjime pačių savės. Tėvynės mes nenupirksim už dolarį ir kovos nelaimėsime tik ant susirinkimo ateidami. Visos mūsų pastangos turi būti atkreiptos už laisvę Lietuvos, visų ir visada. Tada tikrai galėsime jausti mūsų pregalę.

kad tik pagelbėti vargstančią Lietuvą, kuri šaukias į jumis visus, kaip į tėvynainius, kad jūs ją gelbėtumėt. Bet jūs iš to juokus krečiate. Palaukite, vyrūčiai, gal ateis diena, kada jūs suprasi te, bet jau bus pervėlai.

Ant nelamės, mes čia daug turime tokių gaivalų Philadelphijoje, kurie trukdo tam mūsų šventą darbą. Man tą teko patirti iš mūsų kalbėtojų, kurie kartu su kunigu Žiliu agitavo už Lietuvos Laisvės bonus.

Dr. Ig. Stankus, kuris pasmerkė kun. Kaulakį, sako: "Jis nėra joks jūsų vadas, bet pardavikas, išgama ir lenkbernis."

Kiek aš supratau Dr. Stankaus kalbą, tai jis kaltino kun. Kaulakį už tai, kad jis netik ką pats nepirko Lietuvos Laisvės bonų, bet ir žmonėms liepia taip daryti, kaip jis daro.

Gerbiemieji, aš nenoriu čia pridėti nei vieno gundo nuo savės, bet tik išreikšti nuomonę mūsų vietinių kalbėtojų ir kokį upą tai sukelia publikoje.

Kada Dr. Stankus pasakojo ir davė pipirų kun. Kaulakiui už jo tokius prastus darbelius, tai visi žmonės plojo, kiti net kojomis trypė ir pečius traukė.

Antras kalbėjo gerb. Gri nius, sako: "Gerbiemieji, mums buvo pasižadėjęs kalbėti kun. Karalius, bet kun. Kaulakis neleido jam kalbėti. Užtaigi mes čia jo neturimė."

Taigi, kiek aš suprantu, kunigas Kaulakis nepavelino kun. Karaliui kalbėti del to, kad jis yra priešingas pardavinėjimui Laisvės Bonų. P. Grinius toliaus savo kalboj pasveikino kun. Kaulakį gana aštrią už jo tokį atkaklumą kaslink Laisvės bonų.

Toliaus pasirodė Dr. E. Klimas ant estrados, kuris gana dramatiškai pradėjo šaukt ir, atsigiręs į kun. Žilių, prabilo: "Kunige, kada mes tave pakvietėme čia kalbėti, tai nunesim apgarsinimus pas vietinį kleboną ant 4-th ir Wharton gatvių. Tai ką jis padarė? Gi nuvairkė dalintojus nuo bažnyčios, o likusius apgarsinimus sudraskė! Užtaigi kunige, aš tavęs meldžiu ir visi Philadelphijos lietuviai, kad tu sugrįžęs praneštumei Misijai, kad tu praneštumei Lietuvos valdžiai ir visai Lietuvai, kad tu papasakotum visiems Amerikos lietuviams, o ypatingai Lietuvos našlaičiams, kaip vietinis klebonas gelbsti juos ir koks jis yra!"

Taigi, gerbiemieji, gal nusistebėsite patėmyje, kas dedas pas mus Philadelphijoje. Bet ką padaryti, teisybės negalima paslėpti, nes ji vėliau ar anksčiau turi išieiti ir eikšte.

Ištikrųjų aš ir pats nežinau ką daryti, melsti tokio žmogaus, kad atvirštų prie dvasios šventos neužsimoka, nes jis yra jau per senas. Bet aš melščiau, kad nors jis jausti mūsų pregalę.

ra sarmata. Dabartinis momentas mums yra perbrangus, kad leisti laiką už dyką. Lietuvai reikia pagelbos ir kuogreičiaus, nes paskui gal bus per vėlu.

Kataliķas.

ROCHESTER, N. Y. Stambi auka Lietuvai.

Milžiniškas susijudimas tarp vietos lietuvių rinkime Lietuvos šauliams bei kariuomenei aukų. Vietos L.L.S. K. valdybos rūpesniu buvo sušauktas 29 d. rugsėjo susirinkimas aptarimui, kaip pradėjus darbą Lietuvos kariuomenei pinigų rinkimo reikale.

Nors į susirinkimą atsilankė apie 10 ypatų, bet tai buvo visi su liepsnojančia krutinėse tėvynės meilės ugnele, šaukėjams šio susirinkimo paaiškmuš, tiksli, visi vienu balsu sutiko, kad greitu laiku reikia griebties rinkti Lietuvos kariuomenei aukų.

Ivykūšiam 2 d. spalių besikuriančios vietos valgomų daiktų krautuvės susirinkime p. Ant. Žiemys kreipėsi su maldavimu į susirinkusius, kad paaukautų kiek nors narsiems Lietuvos gyneįjams. Nors susirinkimas buvo neskaityingas, vienok surinkta \$71.00.

Išrinkta dvi poros rinkėjų po butus vaikščioti ir rinkti aukų. Rinkėjais liuosu noru apsiėmė šios ypatos: Ant. Vaitonis, Juoz. Brakniš, Mikas Pabrynkis ir A. Žiemys. Daugiausia šį užmąymą parėmė Juoz. Ric kis.

Bė to, 6 d. spalių, pobaznytinėj svetainėj, buvo surengtos prakalbos, bet žmonių susirinko mažai. Tačiau gerb. kun. Kasakaitis ir p. J. Ric kis savo jautriom kalbom iškrastino susirinkusių širdis ir vėl liko sumesta \$75.00, o rinkėjai parnešė \$254.00. Taigi išviso susidarė \$400.00, kurie liko pasiųsti tą patį vakarą Lietuvos Misijai per kun. J. Žilių.

Tie patis rinkėjai pasiliko tolesniam darbo varymui ir šiandien jau turi surinkę \$100.00. Tai jau iki pusei dasirta, nes užsibriežė surinkti \$1,000.00.

Didžiūma vietos lietuvių aukauja po \$10.00, po \$5 ir mažiau. Tad garbė Roch esterio lietuviams už atjautimą savo narsių tėvynės gynejų taip sunkioj valandoj.

Ant. Žiemys.

KELIONĖ Į PANAMĄ KARIUOMENĖS TRANSPORTU.

Viskas buvo skubiam brudėjime prie didžiulių Brooklyn'o doku, kur didžiulis kariuomenės transportas "Mercury" buvo prirengiamas kelionei. Keleiviai, kuriems buvo pranešta, jog laivas išplauks tą dieną apie vidurdienį, buvo susirinkę iš visų Suvienytų Valstijų dalių. Valdžios priepilaukos garlaivikas atgabeno iš Fort Slocom'o naujokų būvainės būrį naujokų, karininkus su šeimynoms, kelaujančioms į naujas, arba grįžtančioms į senas vietas. Tarp jų buvo motinos, kurios keliavo atlankyti savo sunų ar vedusių dukterų ir karišką buvai

ne. Trumpai sakant, buvo kariškų ir civilii valdininkų, pirklių ir pramoninkų. Visi skubai trusiasi, prirengdami kelionei savo bagažus, liudymus ir visa kitą, kas tik rišasi su kelione.

Priepilaukos garlaivikas išsodino savo važmą naujokų, kuriuos prityrusia akim pažvelgus tuojaus pasitebi, kad jiems pirmą sykį teko pakliuti į tokias gyvenimo aplinkybes, nes jų uniformos keistai išrodo ir visas jų judėjimas bei pasielgimas yra nenaturalis.

Visoki daiktai ir reikmens buvo kraunami į garlaivį. Elektra varomi vežimėliai šian ir ten bėgioja, veždami prie garlaivio daiktus, paženklintus "Panama." Automobilai ir atskiros dalis suardytų masinų yra kraunamos į laivą su pagelba garu varomų svirčių. Matant tokią daugybę visokių daiktų, žmogus nusistebi ir klausia pats savęs, — iš kur tiek daug vietos randasi laive?

Maziukai filipiniečiai, juodbruviai ispanai, negrai, kinaai etc. skuba ir bėgioja šian ten. Bet visų mintis, matomai, yra sucentruotos į vieną dalyką, — laivo išplaukimą.

Apie antrą valandą po pietų visa jau buvo prirengta: popieriai paliudyti, paskutiniai laiškai, nunešti ant kranto, apsimainyta paskutiniai atsišveikinimais, teltelis nutrauktas ant doku. Pagaliaus didžiulis garlaivis, paliusuotas nuo doku, tyliai ir iškilmingai slinko nuo doku į priepilauką ir plaukė iš priepilaukos į platų vandenyną, palikdamas užpakalyje visus dažnai matytus ir nekuriuos pamylėtus miesto ženklus.

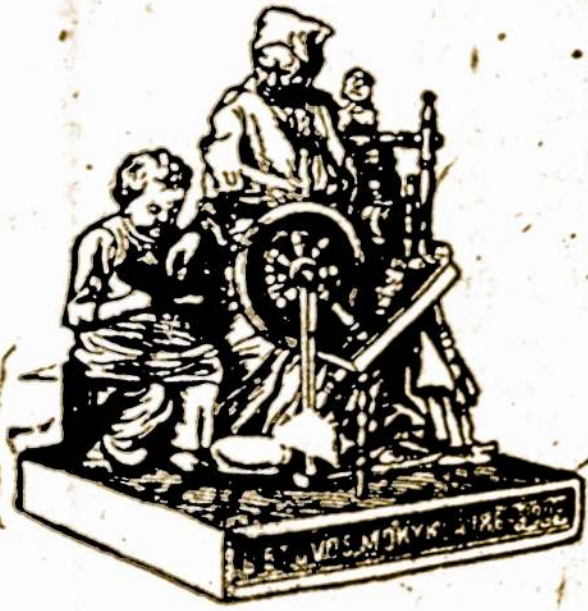
Per tris dienas mes ramiai plaukėme į paskirtą vietą. Oras buvo malonus ir šiltas, jūros puikiai mėlynai žalsvos. Žemės niekur nė ženklo. Aplink mus buvo neapstaioma tyla, išskyrus laivo virpėjimą ir tykų jurų ošimą.

Ketvirtą dieną išryto liko patėmyta nedidelė žėglinė valtis, su antraip apskuta Anglijos vėliava, — tai ju reiviu nelaimės ženklas. Tat sujudino mus ir išlaškė kelii dienų monotoniskumą. Musų garlavivis sustojo ir pas mus atplaukė mažą valtelę, kurioje sėdėjo du juodukai. Jiedu išrodė labai menki ir silpni, kuomet jie yrėsi ošančiųsi bangomis linkui musoms. Jie sakė esą kubiečiai. Iš jų drabužių buvo likę tik skuduriai, taip pat į skarmalus buvo pavirtę ir jų marškiniai: jiedu buvo su basom kojom, bet su Panamos skribelēm. Vienas iš jų buvo pašauktas ant musų laivo kapitono tilto, kur jis paaiškino, jog jie pradėję savo kelionę nuo Bahamiškų salų keturios savaitės tam atgal, tikėdami esi pasiekti Navassa salą, bet jų kompasas sugėdęs ir jie pritrukę maisto. Dabar esą paklydę ir nežino, kur ir kaip toliaus keliauti. Bet džiūma musų laivo oficerių netikėjo tam pasakojimui ir pareiškė, jog tai esą jurų valkatos, nes ta vieta, kur musų laivas sustojo, buvo

(Tęsa ant 6-to pusl.)

Apie Ivairius Daiktus

—Mama, tavo apsakymai apie garbingus vyrus man labai patinka, todėl malonėk pasakoti ir toliau.

—Vaikeli, šiandien aš tau papasakosiu apie garsus vyrus Romos.

Romėnai sako, jog Romą įkūrė jų karalius vardu Romulus ir kad po jam Romą rėdė dar šeši karaliai. Penki iš jų budavojo Romą, darė ją garsia ir galinga visame pasaulyje per savo gabumą ir per taisydamą gerų tiesų gyvenimui. Šeštas karalius, vardu Tarquin, pramintas puikusis, visame žiurėjo vien tik savo turtus didinti ir savo galybę panaudojo lelavimams, vargino nemažai žmones tuomi ir pradėjo pulti Roma. Ypačiai ją griauti padėjo jo du sūnūs, kurie taip pat, kaip ir tėvas, buvo palaidūnai ir sąmyliai.

Tarpe šito karaliaus diduomenės buvo jaunas vyras vardu Lucius, pramintas Brutus, kas reiškia „netikęs.“ Bet iš tiesų jis buvo labai gabus ir galingas, tik nusidavė netikusiu, nes žinojo, kad karalius Tarquin visus už savę gabesnius norėjo nužudyti, kad jo sosto nepanorėtų. Brutus istiesų buvo vienu iš tų, ko karalius labiausia turėjo bipotis, bet nesuprato Bruto gabumo ir galybės. Karalius vieną kartą pasiuntė savo sunus ir kartu su jais Brutą pas burtininką, ir įdavė klausimus, ant kurių burtininkas turėjo duoti atsakymus. Klausimai buvo tokie: kuris iš mus bus Romos karalius? Burtininkas pasakė taip: tas iš jus busite karalius, kuris pabučiuosite savo motiną pirmiausia. Kada jie ėjo nuo burtininko, Brutus tyčia parpuolė ir neva besikeldamas žemę pabučiavo. Žemė yra motina visų. Rėdymas karaliaus vis ėjo blogyn; netik vargšai, bet ir didžiunai pradėjo ant jo nusiskusti iki jų skundai neužsiliepsnojo. Laikui bėgant karaliaus sunus, vardu Sixtus, padarė didelį nusidėjimą prieš Lukretiją, — augštos kilmės moteriškę. Nusidėjimas buvo toks baisus ir įžeidžiantis, jog ji atvirai pasakė savo vyrui akivaizdoje jos tėvo, Bruto ir dar vieno piliečio vardu Publius Valerius. Pasakius tai, paėmė štilietą ir įsmeigė patį sau į širdį. Brutus ant toliaus negalėjo nusiduoti netikusiu, ištraukė peilį iš negyvos moteries krūtinės ir akivaizdoje stovinčių prisiekė apvalyti Romą nuo biauross karaliaus ir nuo pasileidusių vaikų. Išėjo jie į Romą ir apsakė visiems piliečiams baisų atsitikimą su Lukretija. Karalius Tar-

quin tame laike buvo išvedęs kariuomenę į karą.

Brutus pasiskubino nukeliauti prie karaliaus kariuomenės ir apsakė biauross darbus karaliaus ir jo sūnų. Kariuomenė sukilo, karalius turėjo išbėgti ir prasišalinti nuo savo vietos. Romėnai nutarė niekad daugiau neduoti jam sugrįžti ir nutarė daugiau karalių sau nerinkti, o į vietą karaliaus išrinkti porą konsulų Romos viešpatystę valdyti. Vienu iš konsulų atpo Brutus.

Brutus tapo garbingu Romos piliečiu ir rėdytoju, kaip išliuosuotojas Romos iš nedoro karaliaus rėdymo. Laikui bėgant Tarquin vis darbuosi, kad sugrįžtų į Romos sosta kokiu nors būdu. Jis prikaltino ir Bruto du sunus, kad pagelbėtų sukelti revoliuciją ir padėt karaliui vėla Romos sosta užimti. Brutus tai dagirdęs suareštavo savo sunus ir pats savo kraują nuteisė ant mirties, kad parodyti, kaip aukštai stato pilietystės reikalus.

Per daugelį metų Romėnai turėjo nuolatinis karus su aplinkiniais miestais ir nesutikimus tarpe savo didžiuųjų, kuriuos vadino patricijais. Didžiunai valdė Romą ir buvo slėgėjais kitų žmonių. Bet pamažu paprastieji gavo didesnę galybę rėdyme iki ant galo neatėjo laikas didžiuųjų rėdo. Romėnai pasiuntė savo kariuomenę, kad miestą Veii užimtų. Bet užimti negalėjo, kol nepavedė kariuomenės vadui vardu Markus Furius Kamillus. Kamilius, kad užimti miestą Veii, sumanė iškasti urvą po žemę į miestą ir išvesti tą urvą po šventinčią Juno. Kada urvas buvo iškastas iki šventinčios grindų, tada jis paliepė visiems kareiviams užpulti ant miesto sienų. Kada Veii miesto žmonės su iniršiniu visi gynė sienas, Kamilius pasiuntė pulkus per urvą į vidurį miesto ir greitai miestą užėmė. Istorią praneša vieną pasielgimą šito garsaus vado, kuris užsipelnė garbę nuo Romos žmonių. Vieną kartą jis kariavo prieš kitą miestą, kuriame atsirado išdavikas. Šis išdavikas mokslainės mokytojum ir kad sau garbę užsipelnė nuo romėnų, jis surinko visus vaikus, išvedė juos per miesto sieną, nuredė Kamiliaus kareivių stovyklą ir atėjęs pas Kamilių sako: „Dabar gali, ko aori nuo mūsų miesto išreikalauti, nes tai yra vaikai žymiausių miesto piliečių ir kad vaikus savo atgauti, jie ant visko sutiks.“ Kamilius pamislino, kad šitaip kovoti yra gėda garsiam vyrui, todėl jis surišo mokytoją, o vaikam liepė jį plakti ir parvaryti atgal į miestą. Kamilius laimėjo daug karių ir mirė kaipo garbingas karvedys.

Kitas garsus Romos pilietis buvo vardu Regulus. Jis neiskariavo daug karių del Romos, bet savo pasielgimu parodė tyrumą Romos pilie-

čio. Romėnams kariaujant prieš miestą Carthage, Afrikoje, daug romėnų tapo paimta į nelaisvę, tarpe kurių buvo ir Regulus.

Bet, kituose karuose romėnai paėmė daug carthagečių į nelaisvę. Carthagečiai netekę daugelio savo vadų, siuntė pasiuntinius į Romą, o su jais ir Regula, kad romiečiai sutiktų apsimainyti nelaisvius, prizadėdami ir patį Regula paliuosuoti.

Bet Regulus, nors pagrižo į Romą, vienok nepatarė romiečiams nelaisvių mainyti, sakydamas: „Verčiau aš į nelaisvę grįžsiu ir ten prašysiu, o ne kad paliuosevę jų vadus jus turėtumėt pražuti.“ Taip jis ir padarė, — sugrižo į nelaisvę. Žmogus, kuris ėjo vienas už visus, nusipelnė sau amžiną garbę. Romėnai sumušė carthagečius, bet nesutriuškino jų galybės. Jie persikėlė į Ispaniją ir pabudavojo kitą miestą vardu Naujas Carthage.

Kitas garsus Romos pilietis buvo Scipio. Jis užkariavo Ispaniją ir Carthage del Romos. Baigiant savo amžių tapo daug kritikuotas ir mirė paprastu piliečiu.

Kato, arba žinomas po vardu Censorius, buvo vienas iš tų garbingų Romos vyrų, kuris rupinosi dora. Jo budas buvo labai drąsus, nepaisantis ant pavojaus. Jis labai nemylėjo dykunų ir vėlo kožnam kuosunkiausiai savo gyvenime darbuoties. Garsus yra Romos piliečiai Gracchi, kurie dirbo del palengvinimo gyvenimo prastų žmonių. Duktė Scipio vardu Cornelia apsisvedė su Tiberiu. Sempronius Gracchus turėjo du sunu—Tiberių ir Gaių; jų motina nors buvo gana turtinga, bet nedėvėjo aukšnių pagražinimų. Ji sakydavo, kad didžiausias brangumas ir gražumas — tai jos sunai.

Po užėmimui miesto Carthage, romėnai labai buvo galingi, bet nelabai laimingi pačioje Romoje ir Italijoje, kur prasti žmonės buvo skurdū prispausti. Seną poniją nukovus, nauji valdonai vėla virto prispaudėjais. Gracchus broliai augo ir pikti nosi žmonių padėjimu. Jie pradėjo reikalauti išdalyti žemes vargšams, kurios priguli vien ponams. Ponai Tiberių Gracchi apšaukė, buk jis nori pasijungti paprastus žmones ir save padaryti karaliu. Kilo sumišimas, kuriame Tiberius žuvo. Po mirčiai savo brolio, Gaius, tylėjo nekurį laiką, bet ant galo pradėjo vykinti savo brolio pradėtą darbą, noredamas atlyginti turčiams už savo brolio mirtį. Bet turčiai vėl sukilo ir daugelį vargšų žmonių išžudė. Gaius pamatęs, kad žmonės už savo gerovę kovoti, nestoja pats nusizudė, paliepdamas savo tarnui jo širdį persmeigtai. Tarnas, tą padaręs, ir save nužudė.

Po laiku žmonės labai gerbė abudu Gracchų brolius ir jų motinai pastatė gražų paminklą.

Taip dalinosi Romos gyventojai į valdonus ir vergus. Kuris karvedis laimėjo karą, tas drutino ir savo partijos jiegus su pagelba savo kareivių. Populiariška partija gerai gyvavo laike

TOKIA NEPAPRASTA MOKYKLA.

Mažasis Masaryk apsidairė baimės paimtas apie kambarį. Abejojo ar čia pasilikti, ar bėgti kur į kalnus, kurių viršūnės matėsi aukščiaus Tiranos miestelio, Albanijos valstybėj. Ji kvietė ateiti į šią mokyklą kokią tai nepaprastą moteris, su raudonu kryželiu ant kepurės. Per šimtmečius turkai neprileido Albanijos vaikam naudotis mokyklos progoms ir šis atsilankymas labai baugęs pasirodė mažam Masaryk, nes jis abejojo, ar tai išeis ant naudos, ar gal tai tik turkų kilpos sugauti jį ir rengianties bėgti, užmatė jį ta pati moteris su raudonu kryželiu, kuri jį kvietė ir Jam iš baimės abesidairant paėmus už rankos įvedė į mokyklą. Buvo tai, jo ir jo draugų pirmas atsilankymas į tą įstaigą.

Amerikonams visai neatrodytų, kad tai yra mokykla. Ji atrode daugiau cigonų būdą, negu į mokyklą. Vaikai buvo įvairiai apsirengę ir visi sėdėdami ant grindų praleido pirmą dieną mokykloje.

Pasaulinio karo metu, su pagelba Jaunojo Amerikos Raudonojo Kryžiaus narių, Albanijoje tapo įsteigta mokykla, labai panašios į mūsų mokyklas ir iki šiai dienai yra raginami Tiranos ir apie linkės vaikai jas lankyti. Netik ką sušėlpa mokyklos reikalais, bet Jaunasis Amerikos Raudonasis Kryžius kasdien suteikia mokiniamis šiltus pietus, ten pat pagamintus. Tiems, kurie neturėjo gerų drabužių, net ir tai buvo parupinta. Prie visa to Jaunasis Amerikos Raudonasis Kryžius pratinė ir mokiina šiuos mokinius vartoti kas dieną dantų valymo šepetuką ir užlaikyti švariai savo dantis.

BOLŠEVIKŲ JIEGOS UKRAINOS FRONTE.

Varšava. — Vėliausiu pranešimu, bolševikai koncentruoja dideles savo pajiegas Ukrainos fronte. Žemius nuo Minsko lenkų armija pradėjo traukti į krumavą išsklaidytas kariuomenės dalis, idant atremti bolševikus, kurie ten telkiasi. Bet lenkų armijai įsakyta neužimti Minsko.

Vilniaus apie linkėj lenkai pradėjo užimti tas teritorijas, kuries sulig rusų lenkų sutarties priklauso Lenkijai. Gaius Marius, Senato partija gerai bujojo laike Sullus. Kraujas abiejų partijų liejosi, kaip vanduo. Vietoje, kad rėdyti šalį del gerovės visų, kožnas norėjo sau ir savo partijai gerovės. Žmonėms partijos nusibodo ir laukė, kad koks nors galingas žmogus paimtų visus į savo ranką ir rėdytų gerai. Pasitaike jaunas vyras, tinkantis būti valdonu. Jo vardas buvo Pompey ir valdžia paskyrė jį Romos valdonu. Pompey budamas dar jaunu iškovojo daug karių ir paliko garsus Romoje. Bet atsirado jo priešas Julius Cezaris.

Nemuno Sunus.

DR. JONAS ŠLIUPAS. GIOVANNI, COSIMO IR LORENZO DEI MEDICI.

(Iš H. Gordon'o Selfridge veikalo The Romance of Commerce).

Dar prie tėvo gyvos galvos pažymi atsakomybė atiteko jam. Turėdamas 17 metų amžiaus, jis užsiėmė kelione apžiurėjimui visokeriopų agenturų vertei vystės ir tos galdynės žmonių laisškai liudyja, kad jis buvo priimamas, kaip priderėjo princui, valdonų įvairių valstybių, su kuriais jis lukšteno ir svarstė politiskus veikalus ant lygios pakojos. Jo tėvas rašė jam Milanan:

„Alessandro“ rašė 3 d. ir pranešė apie tavo išvažiavimą, ir ką tu darei Ferraroje, kad įtiktum kunigaikščiu ir apie tavo apsilankymą Venecijoje pas dodžę ir kitus ponus, — visa tą užgiri, ir gerbiu, ir aš manau tu atlikęs esi beveik visas reikalingas viešnages. Tu busi gavęs mano laisšką iš 4 d., pasakanti tau, kaip elgtiesi, tad viską atsimink; žodžiu sakant, reikia tau būti vyrui, o nebe vaiku; būk tokiu žodžiuose, darbuose, ir apsiėjime, ir jeigu tu iškelį pietus ar kitas vaišes, neapsirubežiuok piniguose ar kitu kuomi, ko tau prireiktų pasidaryti garbę. Tuomi tarpu aš daugiau nieko nesakau. Prieš išvažiuojant išgirsi, kas reikia daryti. Aš pasitariau su piliečiais čionai, ir jie visi sutinka, kad man išpuola priimti princus mūsų name jiemis sugrįžtant, o Signoria taip liepė man padaryti. Aš noringai paklausau, bet daug klapato butų nusluge nuo mano galvos, jeigu tu ir Guglielmo butute būvusi čionai, vis tiek, darysime, ką mes geriausiai galėsime.“ Mrs. Ross, op. cit.)

Metus vėliaus Piero pasiuntė jį Romon su dviguba misija. Politiskąją užduočia, kuri mums butinai nerupi, buvo užlaikymas sąjungos tarp karaliaus Neapolio, Milano ir Florencijos. Tai buvo papėdė Piero užsienių politikos ir pridirbo jam daug nerimasties. O labiaus privačiu reikalu buvo išgauti iš Popiežiaus monopolį pirklybos su alunu. Iki keleto metų prieš šita datą (1466) praktiskai visos alunas, kuris buvo vartojamas, pareidavo iš Mažosios Azijos, ir išteklius visuomet budavo mažesnis už pareikalavimą. Tulas gi Giovanni de Castro atidengė didelį guolį vulkaniskuose kalneliuose aplink La Tolfa, vakaruose nuo Civita Vecchia. Jis išbandė ir nuplėskėjo pas Popiežių, kurio valdyboje toji mašta guli. Jo paskelbimas buvo truputį teatraliskas.

„Aš paskelbiu jums, kad Turkas tapo pergaltas. Jis ima kasmet nuo krikščionių daugiau kaip 300,000 aukso pinigais, sumokamais jam už aluną, kuriuomi mes nuvažome vilnas visokiomis spalvomis, delto, kad aluno nesiranda Italijoje, išskyrus trupučiuoką Ischijoje... Aš esmi užtikęs septynis ir išdeginsite akmenius, tai galėsitė galės priteikti septyniems svietams. Jeigu prisiusitė darbininkus, pastatydinsitė krosnis ir išdegininsitė akmenius, tai galėsitė pristatyti visai Europai, ir kiek pinigų Turkas isigydavo, dabar pateks į jusų rankas.“ (Mrs. Ross, op. cit.)

Jo šventenybė, Popiežius Pius II, kurs turėjo smagią akį į vertelgystę, užtikrino sau aluno guolius ir suvarė aluno biznį į ožio ragą, labai neteisiu panaudojimu savo dvasiškų prerogatyvų, nesa jis pasiėmė ekskomunikuoti kiekvieną, kurs atvežtų aluną iš Turkiškų valdybų; ir net Indulgencijose buvo griežtai pasakyta, kad žadamasai atleidimas netenka tiems, kurie užsiima tokia pirklyba. Bet kapitalo reikėjo kasyklosms į šarą įvaryti. Monopolis taip apsergėtas dvasiskomis galybėmis, tapo išnuomodintas ir Lorenzo užtikrino sau, kaip vėliaus pasirodė, labai brangintitas concessijas savam Namui.

Piero administratimas šeimynos dalykų nuo jo pastojimo Namu galva. 1464 m. iki jo mirties 1469 m. nepasizymėjo jokiais kitais dideliais apsiėjimais ar išsiplėtojimais, ir kada jo sunus sekė po jo, jam prisiejo daugelį gana supainiotų dalykų atnarplioti ir sutvarkyti.

Su Lorenzo dei Medici čiukuras buvo pasiektas pirklio - kunigaikščio viduramžiuose. Jis buvo vienas tų, kurie, prigime į didelę poziciją, ją užpildė skaisčiaus negu tie, kurie priešėdiniams buvo buvę. Vienok jo didelis urėdas nebuvo jam paliktas paveldė-

jimui; jis buvo išrenkamas, ir jo rinkikai buvo daug reikalaujanti, sunkys įtikti ir greiti surasti silpnybę. Jis buvo giriamas už tai, kad jis asmenišką interesą žemiaus statė už naudą bendruomenės, už tai, kad jis butinai reikalavo įstatymų palaikymui viešos tvarkos, už tai, kad valstybės gerovė visuomet buvo jo pirmą mintimi, ir užtai, kad jis Florenciją privedė prie augščiausios viršūnės didybės.

Didžiausias plėtmas ant jo gero vardo krito delei jo buklios metodos igijimui pinigų nuo Komunos, kad patikrinus kardinolo kepurę jo sunui Giovanni.

Machiavelli pasakė, ar bent mėklino kad Lorenzo neturėjo jokio darbo su banku, bet sprendžiant iš laiško Ferraros Kunigaikščio, jo dalimi išrodo lyg butų buvusi pusė. Kunigaikštis rašė prašydamas, kad paprastasis rubinas, kurį jis buvo užstatęs firmoje už 4,000 dukatų, taptų jam sugražintas padėvijimui susituokiant jo dukrai su Mantuos Markizu, vasaryje 1490 m.; bet, kadangi vestuvės esti visatinai daug lėšuojančiu reikalu, jis prisipažino, kad jis neįgalis pinigų atmokėti. Lorenzo atsakė, kad pusei sumos prigulint kitiems pirkliams, jis negalis už visumą imti atsakomybę, ir tad kunigaikštis užstatė druskos kasyklas Modienos už sumą 2,000 dukatų.

Daugiaus įdomios šviesos yra tvoksteliama ant biznio Medicių Namu laiške vieno jų vedėjų.

„Šviesiausiam Kunigaikščiu Ercole D'Este.

Sulyg papratimo ir regulos mes pranešam Tamistai, kad šiandien iškilmingai Lorenzo paskolines yra Popiežiui Innocentui 100,000 dukatų vieniems metams; vieną trečdalį žvarbiais pinigais, vieną trečdalį šilkiniais audiniais, ir vieną trečdalį vilnonėmis gelumbėmis. Užtikrinimui jis turi 2/10 dalių algomis visų naujai paskirtų kunigų, 70,000 dukatų, o delei likučių jis pasilaikys Citta di Castello, iki bus viskas atmokėta.

„Dar paduodu kitą žinutę: Popiežius Innocentas davė iškilmingajam Lorenzo 30,000 cantara aluno po 1 cantara atmokėjimui to, ką jam buvo skolingas Popiežius Sixtus, kuris buvo gavę 40,000 karės reikalams; tai gera naujiena. — Florencija, 1489. Tamistos tarnas ir ypatingas šalininkas.

„B. Des. Medicių Banko.“
(Mrs. Ross, The Lives of Early Medici).
(Toliau bus.)

J. TURČINSKIO.

SAULIAI.

Sauliai mes piliečiai, nežinome baimės Ir mušiuos tyčiojamės mes iš mirties, Tvirtai pasisventę del krašto mus' laimės, Sunkiausiu metu neprarandam vilties.

Vienybė šeimynoje mus' išbandyta, Visi joje esame lygūs nariai, Į ją siaudadusiems anga uždaryta, Pavojumi žaidžia musiškių buriai.

Nemėgstame savo darbais pasigirti, Tėvynėj tarnaujam dorai, be algos, Mes mokam, ramiai, nesiskūsdami mirti Ir priešui atgiest, nepraleidžiant progos.

Mes protėvių dvasių savyj atgaivnam Ir stengiamės eit visuomet jų pėdoms, Kiekviens savo vietą ir pareigas žinom, Tautos darbus norim atlikti tydoms.

Karinės rikiuotės mus' nieks nemokino, Bet mūsų šautuvai beveikią gerai, Ant priešų sauliai juos nesyk išmėgino, Mus nieks nebedrįsta antpult atvirai.

Augščiausias mus' obalsis — laisvė tėvynės, Už ją mes prisiekiame galvas guldyt, Saulių eilės bu visuomet pirmutinės, Mus' sąjungos nieks nevalios suardyt.

Šautuvo iš rankų mes tol neišleisim, Kol priešų nors viens ant mus' žemės stovės, Laimėje, namo mes dainuodami eisim, Ir aidas galingu varpu mums skambės.

Sargyboj budriai visuomet mes stovėsim, Mes priešų neišsime eit Lietuvon, Pavojaus metu mes dyki nesėdėsime, — Visi, kaip viens vyras, išeisim kovon!

KELIONE I PANAMA KARIUOMENES TRANS-PORTU.

(Tasa nuo 4-to pusl.)

netoli salu, kurias galėjome ir mes matyti. Jūrų valkatos paprastai elgetauja ir renka nuo laivų maistą, kuri paskui sugrižę parduoda. Kaip ten nebūtų, vienok dėžės ir maišai su maistu tapo virvėmis ir ju valtelę žemyn nuleisti. Po to mūsų laivas vėl pasileido kelionėn, palikdamas tą mažytę valtelę ant banguojančių jūrų. Tuo laiku jūros jau gerokai bangavo ir, reikia manyti, kad daug truso buvo padėta, kol ta valtelė pasiekė savo žėglinį laivą. Sekančią naktį jūros pradėjo labai banguoti, dangus apsimaukė ir vėjas pradėjo smarkiai pūsti. Sekančios dienos vakare mes įplaukėm į jurėivilams žinomą "Windward Pass," tarp Kubos ir Haiti, o paskui jau plaukėmė Karabiškėmis juromis, kur pirmą sykį patyrėme, ką tai reiškia būti supamam ant tikrai banguojančių jūrų. Didžiulis garlais vis siūbavo ir blaškėsi į visas šalis, tarsi kiaušinio lukštas, o beveik karštas Karabiškų jūrų vėjas dvelkė apie mus ir apsaugino.

Kita dieną keleiviai ramiai sėdėjo savo kreslė ir, matyti, buvo patenkinti. Kurie ankščiau tą rytą atsikėlė, tie gavo pamatyti mažą vulkaniską salutę, Navassą, ant kurios neauga jokie augalai, išskyrus kokiją ten žolę. Ant jos buvo matyti jūrų žibintuvo bokštas, kuris riogsojo ant pūkų ir aštrių krantų. Paskui vėl prasidėjo kelionė be žemės vaizdų ir tęsėsi iki paskutiniam rytui. Stovint laivo pirmagalį, puiku buvo žiūrėti į lakiojančias žuvelas, kurios pakildavo į viršų, tarsi burys kalibrių (tokie mažytiniai paukštukai), ir blizgančiais sidabriniais sparneliais palėkusios apie dvidešimtis, trisdėsimtis pėdų, vėl nusileisdavo į vandenį. Vilnis be perstojimo bangavo, tarsi aukšti karnai, ir dažnai apšedavo laivo dėmę. Ir kada, laivo atremtos, puldavo atgal, tai pavirsdavo į didelį miglos užklodą, kuris saulės šviesoje spindėjo įvairiomis spalvomis, tarsi daugybė vaivorykvių. Tai buvo neapsakomai gražūs vaizdas.

Ziurint į tokią gamtos galybę, žmogus nenoroms užsimastai ir nusistebi žmogaus sumanumu tokią galybę pergalėti ir padaryti ją tinkama ir patogią žmogaus kelionei. Septintos dienos rytą visi keleiviai anksti sukilo, išėjo ant laivo denio ir godžiai laukė žemės ženklų, nes buvo pranešta, jog tą dieną apie vidurdienį, mes užbaigsim savo kelionę. Ir neužilgo mūsų ilgėsis buvo patenkintas, nes apie dešimtą valandą, tarsi iš jurių, iškilo neaiškūs vaizdas Panamos salų ir kalnų, kurie buvo apie Atlantiko įeigą ir garsų jį Panamos Kanala. Tirsti miglų debesys ritosi aplink kalnų viršunes. Neužilgo mes praplaukėm pro Marguerita priežemį, apdengtą šibuojančiom palmom ir kitais tropiškais augalais. Tuo pat kartu pastebėjome didelius būrius rėkiančių ir ju

ru kiaulių, kurie suko aplink mūsų laivą.

Neužilgo mus pasitiko priplaukus vadas, kuris su kitu valdininku užvėžavo keleivius ir patarė prirengti bagažą munito inspektorijų peržiūrėjimui. Tyliai ir be jokio truksmo didžiulis garlais prislinko pūrė doku, kur stovėjo burys žmonių ir laukė savo mylimųjų arba draugų. Žmonių buvo visokių, bet daugiausia juodų arba juodbruvių. Laivo pasitiki buvo atėję taipgi buvys kariuomenės ir laivyno oficerių, tarp kurių buvo ir Panamos departamentą komanduojuantis generolas.

Jų pasilėgė keleiviai pradėjo Pagaliau tapo užtrauktas doku teltelis ir tuojaus nekantrus ir draugiemyn lipti ir, po ilgo nesitnymo, su draugais sveikinties. Munito inspektorijų nusų bagažą peržiūrėjus, ir nes traukėme sau.

Pasiekus Coloną pasijutom tarp nepaprastų scenų ir žmonių ir gyvai jautėmies, jog esam svetimoj šalyj, kur gyvuoja svetimi papročiai ir svetima kalba. Reiškės prie visa to pasirasti ir teks nemaža intereso ir naudingo patirti laike dviejų metų mūsų čion gyvenimo. D. H. H.

IŠ VISUR

IŠ KLAIPĖDOS ŠALIES.

Francuzai draudžia Lietuviams prisipažinti lietuviais!

Štai, rods, mažutis, bet charekteringas atsitiktimas buvo čion šiomis dienomis. Vienas Klaipėdietis — lietuvis J., važiuodamas Tilžės, Pagegių sienos kontrolės buvo sulaukytas neva del paso netikrumo. Jis tad nuėjo pas Francų tenyktų inspektorį gauti reikalingos vizos. Čia pasidarė smarkus pasikalbėjimas tarp J. ir jo. J. paklaustas, kokios esat tautos, atsakė: lietuvių. Tad aną inspektorį, matomai, taip suerzino, kad jis, pašokėdamas nuo kėdės, kelis kart smarkiai suriko: "Čion lietuvių nėra, čia tėra tik prusai arba..." Tad prisilaukė savo sekretorių, kad mane pasižymėtų (reiškia, į mane ateity kreiptų atyda).

Ką visa tai reiškia? Nejaugi francai Klaipėdos šalies lietuvių lietuviais nenori skaityti? Mes ligšiol buvom prate į francus žūrėt, kaip į vieną santarvės dalį. Bet šitokie ir panašūs atsitikimai rodo, kad francai visai ne santarvės krypsnio, kuri yra jų dalinai mus remiant. Bet kažin, ar ir patys Paryžius sutinka su šios šalies įvairių prefektų ir komisarių elgesiais. Juk francų valdžia bandė ir bando Kaune su Lietuvos valdžia užmegsti visokių prekybinių ir kitų santykių. Bet šitokių valdininkų darbuotė Klaipėdos šaly, tuos santykių užmezgimus tikrai nūstums į tą laiką, kur ir francai bus suprattę, jog nelaisvina lietuviams neatiduoti jų amžinas tojos šalies teises. V. G.

MUSŲ GELŽKELIAI.

Lenkams išėjus iš okupuotų vietų, visi gelžkelio tarnai liko savo vietose. Kaip "ištikimus" Lietuvos piličius, mūsų valdžia juos prisimė bendradarbiauti su ja. Dabar pasirodė, koks tai — bendradarbiavimas. Rugsjučio 30 d. lenkams palimant Suvalkų gelžkelio stotį, lenkai tarnautojai neleido lietuviams išvažiuoti 22 tuomet stotyje buvusiais vagonais: jie turi likti — lenkams. Mašinistas vos vienu garvežiu teišvažiavo.

Piliėtis.

BANDO NAIKINTI JUODĄJĮ MARĄ.

Atsakydamas į Dr. Rafael Reygadas (pirmininko Meksikos Raudonojo Kryžiaus) reikalaviną, Amerikos Raudonasis Kryžius pasiuntė gydomo serum juodajam marui, kuris labai pradėjo platinčties Vera Cruz'e. Birželio mėnesio pirmoj savaitėj Vera Cruz'e buvo aštuoni atsitikimai epidemijos, iš kurių keturi mirė.

Ziurkių naikinimas ir išgaidymas yra tai vienatinis budas epidemijos pašalinimui, bet prisiūstas serum pagelbės ligoniams, pakol pasiseks žiurkes išnaikinti. Amerikos Raudonasis Kryžius taipgi apsiima suteikti visus nurodymus, koki tik yra žinomi naikinimui šios epidemijos ir tikisi sulaukti tokio pat pasisekimo, koki turėjo 1901 metais Filipinose.

SOVIETAI KRITIKUOJA ŠAJUNGINŲ VEIKIMĄ.

Londonas. — Maskvos radio pranešimas pareiškia, jog pirma negu paliaubų sutartis į galę įėjo lenkai, pasinaudodami proga, užėmė Minską, Baltgudijos sostinę. Iš tos priežasties bolševikai yra priversti koncentruoti savo pajiegas ir sustiprinti vakarų frontą. Šiam fronte bolševikai uždavė savo priešui lenkui didelį smugį.

Francijos ir Amerikos kapitalistai yra nutarę paremti gen. Vrangelį, sako Maskvos pranešimas, ir siunčia jam ne tik amuniciją, bet ir kareivius. Francuzų kareivių būriai jau atvyko į Šeblastopolį.

KINŲ MISIJA MASKVOJ.

Helsinkai, Suomija. — Bolševikų laikraštis "Krasnaja Gazeta" rašo, jog pastaromis dienomis į Maskvą atvyko Kinijos militarė ir diplomatinė misija, vadovaujama gen. Tsan Shih Lin, kuri bandys užmegsti diplomatinis santykius su Sovietų Rusija.

VRANGELIO ARMIJA PASIDIDINO.

Washingtonas. — Gautomis oficialiuose rateliuose žiniomis, gen. Vrangelio armija pasididinus nuo 50,000 iki 200,000. Nuolatinis jo armijos didėjimas prasidėjęs nuo birželio mėn., 1920 m., kuomet jis pradėjo pulti bolševikus.

Gen. Vrangelis daro planus susisiekimui su Juodųjų jūrų laivyną, kuris yra prieš lankus jam.

LATVIAI NESIVERZIA LIETUVA.

Londonas. — Porą dienų atgal laikraščiuose pasirodė pranešimai, kurie skelbė, kad latvių kariuomenė išiveržė į Lietuvą, tačiau tie pranešimai yra neteisingi. Įvykūs mažam susirėmimui tarp lietuvių ir latvių avangosto, stovincijų ant Kurliandijos sienos, laikraščiai iš jo padarė labai didelį dalyką ir pranešė, buk latviai veržiasi į Lietuvą.

DARBININKAI SUSIRĖMĖ SU POLICIJA.

Londonas, 19 d. spalio. — Vakar po pietų į Thames paupį susirinko tukstančiai vyrų ir moterų ir pradėjo visa minia eiti linkui Westminster'io, kur 15 Londono miesto viršinkų laukė atvykstant Anglijos premjero Lloyd George.

Belaukiant kas bus nutarta, apie 4,000 ar 5,000 žmonių, daugiausia jaunų vyrų, pradėjo nerimauti ir užpuolė ant policijos kordonų, stovincio gale Downing gatvės, kuris saugojo premjero namus. Pradėta mėtyti akmenais ir bonkomis ir sužeista keletą policistų; taip pat buvo sužeista gerokas skaičius ir iš upolusios ant policistų minios.

Tuojaus liko įsakyta raitajai policijai ant žmonių minios pultį, kuri buvo susirinkusi Whitehall apyelinkėje. Raitajai policijai beskirstant minią, daugelis žmonių liko sužeisti.

DIRBTUVĖS PALEIDZIA DARBININKUS.

New Yorkas. — Pasak New Yorko valstijos pramonės komisijos paskelbimo, paskutiniū laiku New Yorko valstijos dirbtuvėse dirba 100,000 darbininkų mažiau, negu keletas mėnesių tam atgal. Apskritai imant, pramonės išdirbysčių darbininkų skaičius yra sumažintas ant 7 nuosimčių.

AMERIKA DALYVAUS ALANDO KONFERENCINGA.

Washington. — Suvalstijų valdžia nutarė priimti tautų sąjungos pakvietimą paskirti nuo Amerikos vieną narį į tarptautinę komisiją, kuri turės išspresti Alando salų klausimą. Nuo senai jau delei tų salų einoginčiai tarp švedijos ir Suomijos.

Ar mėnulyje matoma žmogaus veidas.

Ziurėdami į mėnulį, matome ten tamsius plėtms, kurie sudaro ten žmogaus veido išveidą. Tuom pasinaudodami, žmonės tankiai ir nupiešia mėnulį su akimis, atsikišusia nosia, burnos atyaru ir linkusių smakru. Yra net ir tokių žmonių, kurie tiki mėnulį esant žmogaus galvos pavidale. Ypačiai mėnulis yra labai tam panašiu savo pilname apvalume, arba pilnatyje. Vienok kitaip mėnulis save persistato, žiurint į jį per teleskopą. Tada ant mėnulio matosi anais tamsiais plėtmais ne akis, nosis ir burnos atvaras, bet kraterų ir užgesusių vulkanų šesėliai. Tai gi tie, kurie mėnulį perstato žmogaus veido pavidale, ir tie, kurie tiki mėnulį tokiu esant, klysta.

PASITAIKYKITE DANTIŠ PIRM NEGU JIE PANAIKINS JUSU SVEIKATA.

YRA daugelis žmonių, kurie ima gyduoles del atgavimo sveikatos, kuomet jų tikra nelaimė yra nuo dantų.

DAUGIAU lietuvių ateina pas mane negu pas kokį kitą dantistą Worcesterjy.

Aš padirbu tvirtas auksines viršunes del dantų, kurios laiko amžinai. Aš esu ekspertas. Šimtai lietuvių gali pasakyti, kad aš padarau viską gerai.

ATEKITE ir duokite išvalyti savo dantis, tas pagelbės sušėdyti jus.

Aš tikrai traukiu dantis be jokio skausmo.

VISAS darbas yra gwarantuotas.

DR. FREDERICK BROWN, 34 FRONT ST., (Next to Plaza Theatre) Atdara vakarais.

GYDUOLE SKROM, KURIOS REUMATIZMAS BIJO.

Sumanyta p. F. Lipneviciaus. P. Lipnevicius šita sumanyma dar iš Lietuvos atsivežė. Čia jis padarė šitų gyduolių ir pagyde daugelį žmonių. Nors daug yra gyduolių plačiai garsinamų, tiem visiem garsinamam žmonės negali tikėti. Bet kada čia po akių miate Worcesterjy daugelis pagydyta, dargi mumis pažįstamų žmonių, tai jau turi žmogus tikėti. Iš daugelio turėjusių baurią ligą reumatizmo, paduodam čia keletos žmonių vardus, pravardes ir adresus, kuriuos turime.

Padėkavoja už gyduoles šie žmonės:

- P. Surwila, 378 Millbury st., Worcester, Mass.; Giliiai, 211 Millbury st., Worcester, Mass.; Chackielienė, Dorchester Street Worcester, Mass.; Pulmer, 33 Ward st., Worcester, Mass.; p. Dambrauskas, Worcester, Mass. F. Kasperak, 175 Washington st., Worcester, Mass.; Nizolek, Millbury st., Worcester, Mass.; Sucheckis, Boston, Mass.; Ališauckas, Worcester, Mass.; W. Leszczynskis, Worcester, Mass.; S. Bublils, 83 1/2 Ward st., Worcester, Mass.; J. Ambrozevičius, 89 Ward st., Worcester, Mass.; Jurgis Pradiėjus, 43 Ward st., Worcester, Mass., ir kiti.

Matydami, kad žmonės pasekmingai pagydomi, mes patarėm p. Lipneviciui pas mus šitų gyduolių palikti. Jeigu kas iš mūsų skaitytojų kankinaši su reumatizmu, galite šitų gyduolių pamėginti ir atsikratyti tos ligos. Rašykite: —

"AMERIKOS LIETUVIS," 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

ZODYNĖLIS GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBA. Turėdamas kšieninį žodynėlį, sutaisyta pagal geriausią kalbamokslinį būdą, be kito pagalbos išmoksi kalbėti, skaityti ir rašyti. Kaina tik 60c. Galima gauti pas M. PALTANAVIČIA, 15 Millbury St., Worcester, Mass.

MAGDE. "At, kaip man niebii patiko... RUFFLES... Kas tai yra RUFFLES? Ar tai gyduole? Ne!! Ar kvėpiantis vanduo? Ne!! RUFFLES yra tai paprasčiausias plaukų ir odos sustiprintojas... F. A. D. RICHTER & CO., 320-330 Broadway, New York.

DAKTARAS KIŠENIUIJE

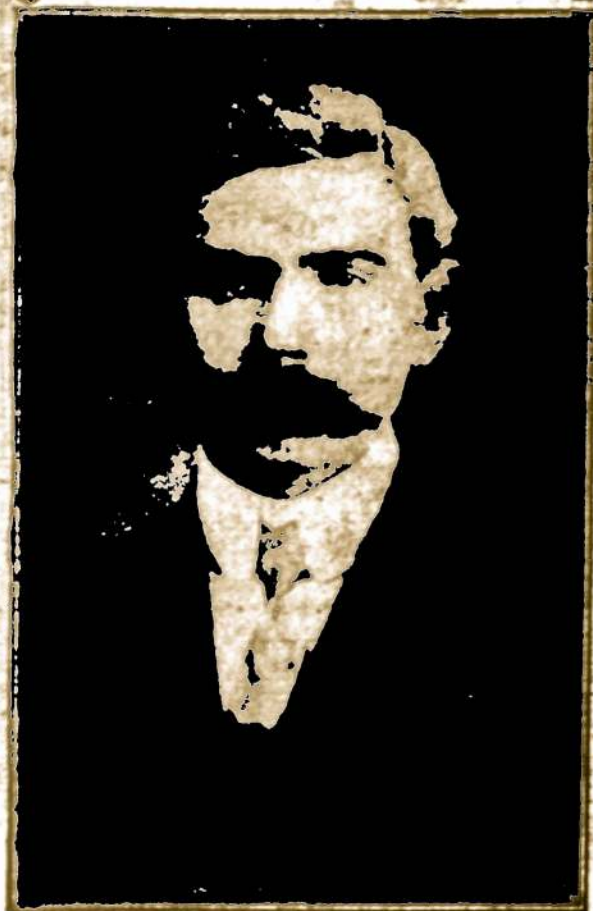
Šiomis dienomis tapo atspaudinta nauja daktarška knyga, kurioje yra aprašyta labai plačiai apie žmogaus kūną kaip žmogaus kūnas sutaisytas, koki organai yra žmogaus kūne, kokį darbą jie veikia, kaip juos užlaikyti sveikais kad nereikėtų sirgti. Kaip apsaugoti nuo ligų, kaip save arba kitą pagelbėti nelaimėje sužeidimais: kaip gydytis save. Čia tilpo daugybė visokių receptų, kuriuos galima gauti apie kiekvieną ligą. Čia trumpai surašoma kas šitoje knygoje talpa kad, kožnas galėtų apmąstyti kaip naudinga kožnam turėti tokia knyga savo kišeniuje. Nuo kožnos žemiau paminėtos ligos yra po vieną du, tris ir daugiau receptus. Zemus parodytas trumpas surašas kas talpa šitoje knygoje. Užtroškimas, Išaukimas kaulų, Nulaužimas su prastrūkimu odo, Kalko lankas nulaužtas, Ranka nulaužta, Galvos kaulas įlaužtas, Žandikaulis nulaužtas, Žmogaus kaulų pavėikimas, Sulaužymas kaulų, Grūtelėjimas, Nusūlimas, Apsideginimas Kraujų užlaikyti bėgant iš skilvio, Kraujų užlaikyti bėgant iš plaučių, Kraujų užlaikyti bėgant iš vidurių, Kraujų sulaukyti bėgant iš galvos, Kraujus užlaikyti bėgant iš rankos, Kraujų sustabdyti bėgant iš kojos, Užsikimymas kraujo, Gyvūnų žandimas, Pagutimas, Nutraukimas, Sutrynimas, Išlindę viduriai, Užgavimas vidurių, Nubrodinimas, Žaidos aštrus perkirtimas, Nusigandimas, Vėpavimas, Kojų pėdos. Šimtas patentotų gyduolių nuo visokių ligų, Rumatizma kronika sena, Rumatizma, Džiova, Kosulya, Nauja gyduole nuo šilios, Nubėgimas semenų, Trečiasis sifilis, Antras sifilis, Šilios, Šankris, Uždegimas pusle, [Pacididimas] vidurinių inkstų, Spūdinė kirmėlė, Kirmėles karmos, Trizma, Uždegimas prisagoto Skilvio uždegimas, Plėve uždegimas, Uždegimas leizuvelio, Skandama būna Utielis, Niežai-parkei, Šakal, Dederinas, Juodagalvi inkstai, Naujkaulis, Karpos, Šunvotės, Išberimas, Niežuly, Valčių prižiūrėjimas abelais, Žindant kūdiki, gyndymas, Pagelba nuo vėmimo, Nėštumas, Nevėdikumas moteriško, Užvalstymas moteriško, Pirmiaikinis gydymas, Pirmasis gyvenimo, Detormotas iššus, Prietvarius, Baltos mėnesinės, Užvaduojančios mėnesinės, Perdidelis mėnesinės, Skaudžios mėnesinės, Mėnesinių nustojimas, Moterys ligos, Kaip turėti sunkų arba dukterį, Prižiūrėjimas vaikų, Valgiai užginti kūdikiams ir vaikams, Maistas didesnių kūdikių, Kūdikių išmetos, Dantų dyginas, Prižiūrėjimas kūdikių vasaros laike, Kiek kada maiste duoti, Kaip pataisyti maitas, Kūdikių maitas, Kūdikių prižiūrėjimas, Ausys, dantys, Trakoma Aky, Plaukai, Rankos, Pūkeliai, Plovimas vidurių, Kuopnmas odo, Prižiūrėjimas, Rūpestis, Miegas, Valgių sugrumuliojimas, Valgiai, Vanduo, Kaip kvėpuoti, Oras, Nuo ko žmogus miršta, Oda-akura, Viduriniai inkstai, Jaknos, Valgio kanalas, Kraujų tekėjimas, Plaučiai, Smegenys ir nervai, [Baumenys, Kanalas, Organai, Skaltlytojam puslepi, Lovos skauduliai, Kvėpavimo greitumas, Mušimas širdis, Palinti karšči ligonis, Šilta mandynė, Karšta mandynė, Mandynės, Pomentacija, Muštardos traukimas, Duonos traukimai, Semeny traukimai, Pūtelis arba traunkimai, Išvalyti drabužius, Išvalymas ligų gėkli rutime, Užmūšimas ligų gėkli, Lūpančio ligos, Išvediniai ruimo, Išlumda del sergančio, Lova del sergančio, Būtimas del sergančio, Nudai, Konvulsijos, Nuomarinis, Saulės užgavimas, Girtuoklio persigerimas, Apropokacija, Krupas, Užspringimas, Mechaninis kvėpavimas, Kaip atgavinti prigriūtį, Kaip gauti gyduoles, Kaip būti tikrai sveiku, Iškėlimas gyduole, Neuralgija, Drėgys.

Kaina 1 doleris. M. PALTANAVIČIA, 15 MILLBURY STREET, WORCESTER, MASS.

Artojo numeris jau išėjo. Savu laiku 3-čias išeis pirmą savaitę LAPKRICIO. Jau priimama prenumeratos ir galima išsirašyti "Artojas" pavieniais numeriais. Kuri norės matyti pirmą "Artojo" numerį, tuoj duokite užsakymus, nes galite likti visai neimant. Pinigus siųskite pašto ženkeliais arba money orderiais ir registruotose laiškuose. PRENUMERATA METAMS \$1.00. PAVIENIS NUMERIS 10c. "ARTOJAS" (Corner Superior Avenue). E. 79-th STREET, CLEVELAND, OHIO.

AR NORI SUSIEKTI Su Visu Pasauliu? Jei nori, tai klausyk mūsų patarimo ir nusipirk Vadovėlį Esperanto Kalbos 174 pusl., gražiai su audeklo viršeliais, Kaina \$1.25. Adresuok: "AMERIKOS LIETUVIS," 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

M. Paltanavičia,

Ar Važiuosi į Lietuvą?

Mes geriausia patarnaujam važiuojantiems į Lietuvą.

Jeigu važiuoji, pirk pas mus šifortę, mes jumis kuogeriausia patarnausime ir parvažiuosite gražiai.

LAIVAKORČIŲ KAINOS III KLESOJE:

- I HAMBURGA \$115
- I BERLINĄ \$120
- I DANCIGĄ \$125
- I LIBAVĄ \$145
- I ROTTERDAMĄ \$100
- I FRANCIJĄ \$87-50

II KLESA.

- I HAMBURG ..... \$180 ir 5 dol. taksų.
- Pinigus siunčiame už žemiausią kursą, visados kreipkitės pas mus.

M. Paltanavičia, 15 Millbury St., Worcester, Mass.

ISRADĖJAI.

Prisiųskite man modelį arba piešinį savo išradimo išgaminavimui. Išsigyta mano išradimų knygutę vardu: "Patariniai išradėjams," kurią DOVANAI gausit.

Marcin Labiner

Patentų Advokatas (A. C.) 15 PARK ROW, NEW YORK

MYERS

ENGINEERING SCHOOL

FAIRMONŲ IR INŽINIERIŲ MOKSLAINĖ.

Joje mokina pakol negauna valstijos laisnių, kas ima keletą savaičių. Mokina dienomis ir vakarais.

Vakarais mokslainė atdara panedėlais, serdomis ir pėnyčiomis nuo 7 iki 9. Dienomis mokslainė atdara nuo 9 iki 4 po pietų.

MYERS ENGINEERING SCHOOL, 12 Houston St. 2-ros lubos, Worcester, Mass.

KAM KENTĖTI?

Raumatismas, neuralgijos ir raumenų gėlimai greitai nustoja, jeigu patirni su

Žiūrėk, kad gautum tikrąjį-garsųjį per daugias kaip 50 metų.

Reikalauk, kad turėtu ikarą (Anchor) Valzbažnikų.

NAUJI RAŠTAI

"Artojas" Nr. 1, mokslo literatūros ir satyros mėnesinis laikraštis, Lietuvių Apšvietos Draugijos leidinys. 24 puslapių. Kaina \$2.00 metams.

Turinys: Nuo Lietuvių Apšvietos Draugijos. "Artoją" išleidžiant — nuo Redakcijos. Rašytojas, Medis. Gamtos ratas. Drauge į Lietuvą. Gėlės. Gėstančios žvaigždės. Nusizudymai ir motyvai to. Saulė kontroliuoja mūsų orą. Vulkanai ir mirtis. Influenza. Trečioji akis. Apšvieta. Dienos klausimais. Juokai-juokeliai. Redaguoja Dr. Jonas Vitkus.

Ar reikalingas Amerikos lietuviams mėnraštis, kuriuo būtų galima patenkinti dailioje žodžio ir mokslo mylėtojus? Atsakant į tą klausimą, tuo pat kartu galima turėti dvi nuomoni, vieną kitai prieštaraujanti, — kad reikalingas ir kad nereikalingas. Tokio mėnraščio reikalingumą turi paremti tvirtu pagrindu pribrendęs meno ir grynojo mokslo darbas, kurio tačiaus dabar as

Amerikos lietuvių tarpe nematav. Pasirodo pas mus ziena kita meno kurybos ir nokslo paieiga, reiktarė ais enka pamatyti didesnės eiksmės turintis dalykėlis, et tai retenybė. Daugiau ia pas mus yra visokių, — ykusių ir nevykusių — ban lymų, kuriems pilnai pa tanka tų mūsų dienraščių ir avaitraščių, kuriuos mes dabar turime, — tegul tik jų kurėjai duoda jų tiek, kiek tik išgali. Taigi, sulig pas tarojo mano pareiškimo, rimtam literatūros ir moks lo mėnraščiui mes dar netu ime išdirbę tinkamos dir vos. Nenuostabu todėl, kad "Artojo" Nr. 1. meno kury bos žvilgsniu neišlaikytas tokioj aukštumoj, kokioj bu tų pageidaujama, matyti jį stovinciu. Tilpusieji num. pirmam eilaraščiai yra vi sai menki ir formos ir min ties žvilgsniu, bet žinant tą faktą, jog Amerikoje mažai tenka skaityti gerų silarāš čių, kurie pačių amerikiečių lietuvių yra parašyti, gali ma "Artojas" redakcijai atleisti ir patarti, kad tokių nevykusių ir baisiai šlubuo jančių eilaraščių daugiau ne bedėtų.

Nežiūrint to trukumė, ku ri pastebėjau ir dar kaikiurių kitų, su pasigerėjimu gali ma perkaityti J. M. Baltru koniutės "Drauge į Lietu vą," agitatyvi dailiosios raš tijos bandymą; Pr. Bajoro skicą "Gėstančios žvaigž dėš," vaizduojantį tas aplin kybes, kuriose prisieina bu ti mūsų talentams ir ten kar tais, neiškopusiems į viršų pašlikti; K.S.K. gamtos mokslų etiudą, "Saulė. kon troliuoja mūsų orą;" ir Dr J. T. Vitkaus sveikatos iš laikymo straipsnį "Influen za," kurį patartina perskai tyti kuodidžiausiam mūsų žmonių skaiciui.

Teknikos žvilgsniu, "Ar tojas" gražiai apdirbtas, su gražiais, dviem spalvom spudintais, viršeliais. Po pierius geras ir aiški spau da, kas skaitančiam priduo da noro skaityti ir nenuar gina akių.

Ant galo palinkėsiu "Ar toju" kuogeriausio sekmin gumo išdirbti tinkamą dir va lietuvių amerikiečių tar pe rimtam literatūros ir moks lo mėnraščiui ir jam pačiam tą vietą užimti.

AUKSINIS SVEIKATOS TINKSLAS.

Visos tos aptiekos ir kitos vietos, kurios parduoda gyduoles kur — nuo Texo į Canada ir nuo Californijos į New Yorką — kiekvienas, kuris kenčia nuo negromuljavimo, žarnų užsikimšimo, geso pilvė ir viduriuobė, nerviškumo ir tt., gali gauti Trinerio Kartaus Vyno sudarė auksinį sveikatos tinklą. Kiekvienas pirkėjas pasidaro darštas platintojas šitos geros gyduolės. Kiek laiko atgal Mr. Joseph Koval atrasė mums iš Baferty, Ohio: "Jūs galite atspausdinti mano rekomendaciją bile kada delto, kad Trinerio Kartaus Vynas užsi pelno pagirimą be galo." — Jeigu kenčiate nuo reumatizmo ir neuralgijos, atmintkite, kad Trinerio Linimentas yra saugus palengvinimas nuo tų rudeninių skausmų. Jis pereina į šaknį li gos ir veikimas yra greitas ir pasekmingas. Del gerklės isty nimo, kuris dabarplatinamas Trinerio Antiputrinas yra geriausias del gerklės plovimo.

Joseph Triner Company, 1333-54 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

Knygų Agentams.

Ar rašysi, ar skaitysi, ar su rukusiam ruime kazyriuos.

AR RASYSI, AR SKAITYSI AR SUBURKUSIAM RUIME KAZYRUOSI?

Ar matai šitą paveikslą viršū? Cia du gyvenimai žmonių nupiešti. Žmogus, kuris knygas skaito, jis tūsi viltį, malon atėitį, tveria gyvenimą, dailina pasaulį, jo darbai kėravoja kitus ir tave patį. Atmint, kad mokslas ateina iš knygų ir sveiko protavimo. Kitame šone matai žmones kazyrėms lošiančius, pirkė, ant tų dumų pažūrėjus, tik vargas matyti. Tie žmonės kazyrėms lošia, gal einikį iš noskių, o gal iš pinigų. Ar tu manai, kad jis sloš? — Nieko, viesai nieko! Žmogus tik tada praturti, kada dirba čedydamas pinigą ir sveikatą, šitie žmonės niekad asyva nevaldo, juos turi kiti valdyti iš jų politikieriai tik toki išėina, sad kitą nuskriaust.

Buk vyras, buk moteris apšviesta, skaityk gerų knygų, stob i eiles žmonių, kurie skaitosi sau už garbę buti apšviestu, sumaningu.

RASPUTINO aprašymo knygelė nepraleisk nenusipirke, išmoksi suprasti kaip silpnas yra žmogus, kaip vargas patį var gėja pavergė. Nelauk, siusk pinigų dabar. Kaina tik. 40c

LIETUVISKAS ELEMENTORIUS. Jeigu nemoki skaityti, gali pats per save pramokti, labai lengvai gali savo vaikučius pa nokinti skaityti ir rašyti savo kalboje. Kaina tik. 25c

MOKINKIMĖS RASYTI. Nusipirk ir išmok gražiai rašyti. Kiekvienas tave pagirs, kad gražiai rašai ir visur tiks. Išmoki gražiai rašyti tikrai už. 25c

KALBAMOKSLIS ANGLISKAI ir LIETUVISKAI. Apie tą knygą nereikia nė sakyti, jū žinote, kad tā kalba reikalinga, jos vertė yra daugiau negu mūsų pažymėta kaina. 25c

ANGLISKAI LIETUVISKAS ŽODYNELIS, 50c. Knygelė visada galima kišeniuje laikyti ir kad prisieima kokio žodžio ki noti, pažūrėk ir žinosi. Knygelė verta turėti kiekvienam.

ARITMETIKA, 50. Knygelė labai haudinga, delto kad ko kas nori sau geriau susirokuoti savo visokius reikalus. Nusipirk, jamatysi, kad busi du syk vertesnis, praalavineš, matysi kaip geriau seksis.

VOKIEČIŲ KALBOS VADOVELIS, 35c. Kaip turi laiko gali prasilavinti vokiečių kalbos, kad nešlandien, tai ryt bus nau lingo — ką moki ant pečių nereikia nešioti.

DAKTARAS KIŠENIUJE, 75 CENT. Knygutė su pamoki nimu, kaip užlaikyti savo sveikatą, kaip gelbėtis netaimėse. PARLAMENTARIŠKOS TIESOS 10c. Kaip vesti susirinki mus, kaip užsilaikyti ant mitingų. Kad nekelti bereikalo maist as. Turėk šitą knygelę, pagal ją elgkis ant susirinkimų ir ji verta turėti kiekvienam.

KAIP PASTOTI UKESU. Knygelė su klausymais ir atsakymais. Verta turėti kiekvienam. Kaina. 15c

KNYGELE DARZOVIŲ AUGINIMO, 20c. Pasiškins viską apie auginimą visokių darzovių: ankstrųjų ir vėlyvų, kuri dange lui žmonių atnešė didelę naudą, kurie ją šienet pirkė.

DVI PRELEKCIJOS APIE UKININKYSTĘ, 20c. Knygelė verta perskaityti po 10 kartų tiems, kurie nori pasekmingai vesti ukę čionai arba Lietuvoje.

ISTORIJOS KARIAUJANČIŲ SALIŲ, 2 DOLERIAI. Nusipirk šitą knygą, tai turėsi visą universitetą savo namuose. Sud pažinsi su istorijoms Vokietijos, Francijos, Anglijos, Rusijos, Vengrijos, Bulgarijos, Rumunijos, Italijos, Serbijos, Turkijos, Juodkalnijos ir Belgijos. Perskaityk jų istorijas po kelis kartus, matysi tų tautų pradžią ir gyvenimą iki šių laikų. Labai naudinga tau bus žinoti ir gausi platų supratimą apie šią pasaulį. Surinkta ir sudėta tau perlai mokslo ir žinios. Surinkta į vieną knygą, tik imk ir skaityk, šviešakis ir kitus šviešak. Rašyk dabar, nusi pirk ir pradėk skaityti! Rasi joje ir daugybę paveikslų iš Ito rijos virš minėtų tautų.

FRANCIJOS REVOLIUCIJA, 40c. Tu girdi apie revoliuci jas. Kaip puola carai, karaliai ir vėj kaip žūsta žmonės vien ti tus bežudydami, tas tau neaišku, nesupranti kodėl ir kokios prie žastis tame yra. Skaityk Francijos Revoliuciją. Šita knyga kaip tik išleista, kad tave supažindinti su tuo reikalu. Gražiai ir ai škiai čia suprasi kodėl žmonija kaip jurių vilyns siubuoja. Nusipirk knygą pilna gražių paveikslų.

ZMOGUS PO MEDŽIU. Šešiasdešimtis gražių pratalbų, ho diančių visokius žmogaus gyvenimo reikalus. Kaina. 25c

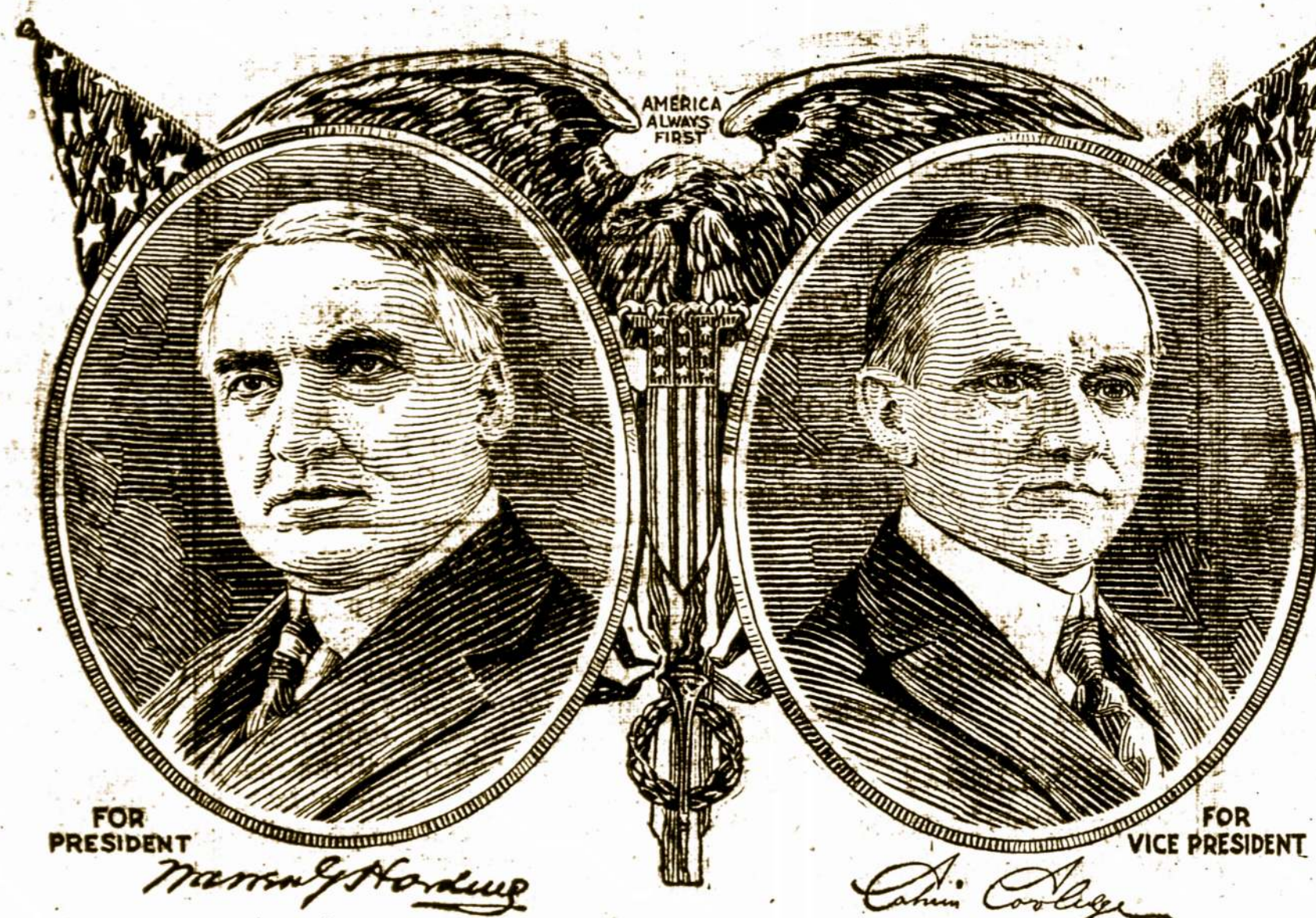
NUSKENDIMAS TITANIKO. Pirmą didžiausią nelaimę šių gadynių, nuo kurios iki dabar vien tik pražūtis tesėsi. 25c

KITOS MUSŲ KNYGOS:

- Valkata, keturių veiksmų drama 75c
- Skambančios Stygos, eilės 75c
- Dainos juokeliai net linksta keltai 75c
- Geležiniai nagai, pilkus aprašymas 75c
- Istorija apie amžiną žydą 75c
- Belalivio Balsas, kareivio Esperantisto karės aprašymas 15c.

Pirkite šias knygas, naudokitės jomis, o mes patinsime, kad daryti jumis daugiau naudingų knygų. Jeigu tur laisvą gero ai, turi darbą ir pinigą, tai kreipk savo gyvenimą ne kėtu palaik imo, bet lavinkis ir mokinkis. Kas pirkaitis bent už porą dolerių knygų, mes visada pridėsimė jama kė nors dovanų. Rašykite: —

M. PALTANAVIČIA, 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Kaip balsavo moteris Maine valstijos rugpūčioj mėnesyje, taip balsuos visos moteris šios šalies lapkričio mėnesyje.

Amerikos moteris su savo įgautomis balsavimo teisėmis, dabar pirmą kartą, kuomet visos moteris šios šalies balsuos, apvers jas ant išmintingos ir patrijotiškos naudos. Jos balsuos už Republikonų vadus: Harding ir Coolidge.

Nes moteris žino: kad visokios socialės ir kitos reformos ir pagerinimai, kurie pradėjo plėtotis kada vergas busugrendė vaistai yra subrendę vaistai Amerikoniskumo ir tikra, progresyviška ir toli-matoma dvasia Republikonų partijos.

Jos žino: kad Republikonų partija taip-gi buvo pirmutinė įsteigti visokias kitas reformas apsaugoti ir pagerinti stovius moterims ir vaikučiams mūsų šalies: namuose, mokyklose ir dirbtuvėse.

Jos žino: kad ir išrinktieji atstovai Republikonų partijos pilnai supranta, kad jiem da daug reikės pasidarbuot ir aprupinti sveikatą ir gerą buvį mūsų moterių ir vaikučių ir kad Hardingo administracijos didžiama atsidės ant pagalbos patrijotiškų moterų įvykdinti visas reikalingas reformas.

Per šią didelę karę jos davė daugiau negu bent vienas iš mūsų; nes negali būti didesnės aukos, kaip auka motinos, pačios, sužiedotinės. Jų pasišven timas ir darbas pagelbėjo pataisyti tru kumus valdžios mūsų mylimiems, kurie mušėsi ir liejo kraują svetimoj šalyj; ir nes jų širdis skaudėjo iš tos didelės gaillistės, bet jos atidavė noriai tuos, kurie joms buvo brangiausi, nes tas buvo daroma del saugumo ir vardo mūsų mylimos šalies.

kumus valdžios mūsų mylimiems, kurie mušėsi ir liejo kraują svetimoj šalyj; ir nes jų širdis skaudėjo iš tos didelės gaillistės, bet jos atidavė noriai tuos, kurie joms buvo brangiausi, nes tas buvo daroma del saugumo ir vardo mūsų mylimos šalies.

Bet jos nepirata sutarimams, kurie reikalauja, kad jos atiduotų tokias aukas tarnavimui svetimiems geidimams ar imperialistiškiems paliepimams. Jų sunai ir vyrai nebus atimami iš jų ir numičiami į tolimus kraštus muštis ir numirti ne ant pašaukimo savo šalies, bet ant paliepimo Lygos, kuri yra valdoma svetimų valdžių.

Jos žino, kad garbė šios šalies nėra užtikrinta šiuose slaptuose sutarimuose; kad Tautų Lyga nėra tā šviesą, kuri parodo kelią į taiką, bet tiktai yra nepabaigtinas kišimasis į visokius nesutikimus ir begalinės karės.

Amerikos moteris yra tikros ir progresyviškos amerikones, ištikimos globėjos savo namų ir savo vėliavos. Jos žiurės, kad Old Glory vėl būtų symbolas, didus ir pilnas amerikoniškos laisvės, galybės, progreso ir šviesos visam pasaulij. Jos balsuos, kad padėti ją globoje Republikonų vadu: HARDING ir COOLIDGE.

Republikonų Tautinis Komitetas.

VIETOS ŽINIOS

NUTARTA ŠAUKTI DIDELĮ SUSIRINKIMĄ.

Lietuvos Piliiečių Sąjungos skyriaus susirinkime, kuris įvyko 17 d. spalio po pietų, nutarta šaukti didelį visuomenišką susirinkimą, idant vėl išnešti protestą prieš lenkų briosimosi Lietuva. Surinkti pinigai kuogreičiausia bus siunčiami į centrą. Kurie dar nesate pilnai užsimokėję, tuojuos malonėkite užsimokėti.

Prisirašė kelėtas naujų narių.

Koresp.

IŠ UVUSIO KNCERTO.

17 d. spalio po pietų, Mechanics salėje, įvyko L.D.L.D. 7-to apskričio rūpesniu surengtas didelis koncertas, kurio programos išpildyme dalyvavo šeši solistai ir tiek pat chorų: p-lės Iz. Avietėnaitė, K. Menkelinaitė ir V. Putvinskaitė—visos trys soprano, pp. J. Butėnas—basso, K. Kriaučūnas—tenoris ir F. D. Ignas, kuris pagrojo vargonais. Iš chorų dalyvavo šie: Lawrence'o, Norwood'o, So. Bostono, Montello ir du Worcesterio chorai. Solistams akomponavo p-lė M. M. Bancroft. Chorams vadov. pp. J. Dirvelis, Edw. J. Sugar ir J. J. Urpša.

"BROLŽUDYS" SCENOJE.

Sio ketvergso, 21 d. spalio vak., 29 Endicott St., "Aušrelė" vaidins dramą veikalą "Brolžudys." Prašo visų lietuvių ateiti ir pamatyti pirmą kartą vaidinamo lietuvių scenoje veikalą.

PRAKALBOS.

Serėdoj, 20 spalio, 7:30 val. vakare, A. O. H. salėj, įvyks prakalbos. Kalbės pp. N. Radavičius iš Lowell Mass., ir P. Tiškinas iš Waterbury, Conn., apie rubų industrijos reikalingumą Lietuvoj. Prašo visų vietos lietuvių atsilankyti.

DR. F. PUSKINIGIS SUGRĮZO.

Siomis dienomis sugrįžo Worcesteriėjams gerai žinomas Dr. F. Puskiginis, kuris buvo ant tulo laiko iškeliaves į Europą ir aplankė Lietuvą. Kur Dr. Puskiginis mano apsigyventi, tuo tarpu dar nežinoma.

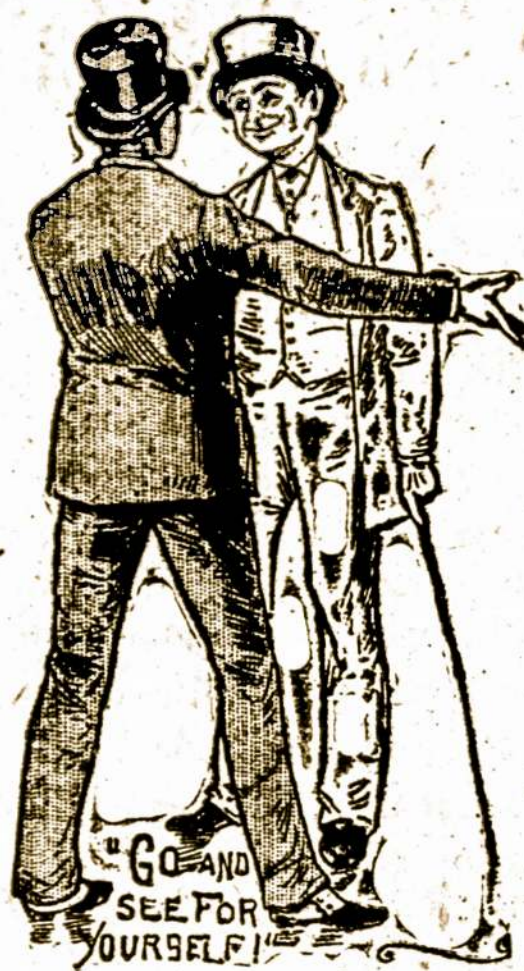
NAUJA DUONOS KEPTUVĖ.

Worcesterj, 40 Lamartine St., senenai įsikurė dar viena duonos keptuvė, kurio savininku yra p. Bronislovas Bartasevičius. Naujoj duonkepėj, be gražios baltos duonos ir pyragų, busią kepama ir juoda duona—tikrai lietuviška, kokią teko valgyti Lietuvoj.

19 d. spalio "Amerikos Lietuvio" redakcijoj buvo apsilankiusi p-lė Marijona Kizūtė, kuri darbuojasi Amerikos Raudonajam Kryžui ir veda lietuvių skyrių.

SVARBUS PRANESIMAS VISUOMSNEI.

Senai jau žmonės laukė, kad drapanos atpigtu. Na, dabar jau ir sulaukė. Šimet galima pasiuti jums reikalingas drapanas pigiau negu pareitais metais. Taip-gi aš pasirengęs jums patarnauti geriau negu seniau, delto, kad aš turiu daugiau ir geresnių darbininkų, kurie yra specialistai siuvime. Aš užtikrinu kiekvienam, kad galėsiu jums pasiuti overkautą kuogreičiausia ant jūsų pareikalavimo ir kad tas kotas bus gerai pasutats, sulyg vėliausios mados. Jauni vyrai, kuriė einate į krautuvej pirkti sau drapanas pasiutas, pagal naujausią formą ir sakote, kad siuvėjas nepasiuva, taip kaip gatavi yra pasiuti, darote baisią klaidą, nes yra žinomas dalykas, kad siuvėjas, kuris nesupranta ir neturi praktikos apie rubų siuvimą, nepasius gerai, bet tas ne reiškia, kad visi siuvėjai yra toki. Jeigu tamsta esi nėmėgines duoti drapanas, kad jums pasiuti, pabandykite ir tada niekuomet neisite pirkti gatavas į krautuvej kol busite gyvi. Dabar užsisakydami drapanas siuti gausite daug pigiau negu krautuvejė. Taigi, katram yra dabar reikalinga naujos drapanos, nieko nelaukite, atėikite, užsisakykite, o mes pasiusime ant pareikalavimo.

J. J. Baltramaitis

RIALTO TAYLOR SHOP.
15 MILLBURY STREET, WORCESTER, MASS.

NAUJA DUONOS KEPTUVĖ

NAUJA DUONOS KEPTUVĖ KĄ TIK UŽ-
UŽSIDĖJO, KEPA GERIAUSIĄ DUONĄ
MIESTE WORCESTER. NORINTI GEROS
GRAŽIOS DUONOS IR PYRAGŲ
KREIPKITES Į NAUJĄ KEPTYKLĄ.

BRONISLOVAS BARTASEVICIUS 40 Lamartine Street Worcester, Mass.

NUPIGINTA ANT 25 NUOŠIMČIO.

Per ateinančias 30 dienų numušėme 25% (nuošimti) nuo visų lotų, kurie randasi ant Gedėmino gatvės, skersai nuo žemės nupirktos del naujos bažnyčios. Kreipkitės į Mykolą Ulevichų,
11 FIFTH AVENUE,
THE WOODWARD LAND CO., WORCESTER, MASS.

PRANESIMAS VISIEMS LIETUVIAMS.

Kurie draugai ketinate keliauti į Lietuvą, nepraeikit mūsų viešbutį (Hotel), kuriame mūsų lietuviai gali užėiti, pavalgyti ir pernaktuoti. Viešbučio adresas:
P. J. VISOCKIS,
120 Front Street,
(42-34) Worcester, Mass.

FRSIDUODA.
27 Stafford St., netoli Spencer Wire Co., šešių rūmų katedžius su 1,500 pėdų žemės, vištinkas, gesas, geros išlygos. Kreipkitės pas RUDOLPHE BURN,
Oxford St., Auburn, Mass.
Tel. Auburn 11-12

FARMOS IR NAMAI.

100 akrų farma, 45 akrai, geros, juodžemės, miškas, sodnas, naujas 2-ju familijų namas, vertės \$9,000, didelė banė, 3 karvės, 2 arkliai, ir viskas, 7 mailės iki Worcester. Kaina \$9,000, \$3,000 įmokėti.

65' akrų farma su namais, sodnas, miškas, arti miestelio. Kaina \$2,000.

3-ju familijų namas su visais naujos mados įtaisymais, prie Harrison st. Kaina \$10,000, \$2,000 įmokėti.

Turiu daug gražių namų ir farmų.

JONAS BUOKAS,
25 Millbury Street,
Worcester, Mass.

Geresnis negu Senoves gerymas.

Mes parduodam garsų šimto nuošimtį Ekstraktą salyklos (extract of malt) ir pasirinkimą 1920 metų Bohemijos apynius, del darymo naminių gėrimo.

Kaina \$1.50 už pakelį, kuris padaro 4 gorčius naminio gėrimo. Adresas:

NEW ENGLAND MALT PRODUCT CO.,
229 Main St., Worcester, Mass.
(41-42)

Parsiduoda Namai-Farmos

Pirk farmą dabar rudenyje, kada kainos daug žemesnės — nelauk kada apsisistos darbai ir farmų kainos pakils.

Puiki 115 akrų farma, geri būdinkai, derlinga žemė, didelis plotas miško, Arti gelžkelio stoties, 10 mailių nuo Worcesterio, lietuvių apgyventoje vietoje. Miškas yra vertas daugiau negu prašoma už visą farmą. Lengvos išlygos. Įmokėti reikia tik \$1,000.

West side. Gražus 3 šeimynų namas ir—garadžius. Randų į metus pareina \$2,532. Kaina \$16,500, įmokėti \$3,500.

BLAŽYS,

15 Millbury st. Worcester, Mass.

Noriu dirbti namų darbą po stubas; geriausia butų, kad gaudiau kur nors, kokiame name dirbti nuolatos. Norėčiau gauti tuojuos, už tai, kad mane vyras pametė, ir turiu uždirbti duoną sau ir savo dviems vaikučiams. Kreipkitės į

Pauliną Varanauskienę,
37 Harlem Street,
(41-42) Ant antrų lubų.

PARSIDUODA AUTOMOBILIUS 7 pašaziery, geram stovyje, parsiduoda pigiai, norėdamas pirkti, kreipkitės pas —

B. GRABAUSKAS,
93 1/2 Green Street,
(41-42) Worcester, Mass.

REIKALINGA: lietuviškai kalbančių pardavėjų ant nuošimtinio pamato; puiki proga padaryti pinigų, didelis reikalingumas po visą šitą šalį; pavizdis sveria 2 1/2 svarų. Kreipkitės nuo 8 val. iki 9:30 ryte į—

NEW ENGLAND MALT PRODUCTS CO.,
229 Main St., Worcester, Mass.

Parsiduoda 1-os rūšies, 88 gaidų "Estey" patys grajiname (player) vargonai su daug volų muzikos. Norinti pirkti vargonus, galime juos matyti vakarais, ant—

19 FOUNTAIN STREET,
Phone C-2770, (Viršaus lubos)

Labai prašau, kad mano motina, Anelka Gudeliunienė, Valkunų kaimo, Aukštadvario valsč. Trakų apskričio; arba dėdė Mykolas gudeliunas, ten pat gyvenantis, atsišauktų bei parašytų man.

Ant, Gudeliunas,
15 Millbury st. Worcester, Mass
U. S. A.

Pajieškau Liudviko Baranauško, Petro Baranauško ir Juozo Koko. Turiu labai svarbu reikalą ir meldžiu atsišaukti.

Vincas Pakrupis ir Marijona Dubinskienė, 21 Beach Street, Worcester, Mass.

VISI BIZNIERIAI GARSINKITES "AMERIKOS "LIETUVYJE."

WORCESTERIO Penkių Centų BANKA.
316 MAIN STREET
TURTAS — \$20,000,000

Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio. Bankos valandos: Kasdieną nuo 9 ryte iki 3 po pietų. Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val. po pietų. Subatos vakarais vieni tik del pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 vakare.

DR. TESSMER, Dentistas.
Saugus dantų taisytojas už prieinamą kainą.
306 Main St. Worcesterj.
Ofiso valandos: nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 vakare. Nedėlioms nuo 10 iki 12 val.

Tel. Park 7761.
Dr. F. Matulaitis
17 Millbury St. Worcesterj
Ofiso valandos: 1 to 3 P.M. 7 to 8 P.M. Nedėliomis nuo 1-3 P.M.

DR. J. JONIKAITIS,
175 Green St., Worcesterj
Office Hours: 9 to 11 A.M. 1 to 3 P.M. 7 to 9 P.M.
Telephone Cedar 2404.

PRANAS LEVERIS, Dailydė-staliorius.
Užima kontraktus ant budavojimo ir taisyso namų. Taipgi taiso ir dalina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkit kreiptis pas mane, po numeriu—
15 MILLBURY ST.,
Telefonas 8177.
Worcester, Mass.

ANTANAS J. MILLER,
Lietuvis Advokatas.
406 Slater Bldg. Worcester, Mass.

MERGINOS, ATYDON! KLAUSYKITE!

Ar jus norite turėti namuose daug išsiuvinėjimų arba išsimokėti gražiai išsiuvinėti ir uždirbti nuo 5 iki 15 dol. ant dienos išsiuvinėjant del kitų? Mes išmokysim jus apie į valandos laiką ir jus gerai mokėsite. Septynių metų kudikis gali vartoti šitą stebėtiną mašiną. Šita mašina tai aukso obuolys. Pilni patarimai del visko: del skrybėlių aptaisymo, del pagražinimo drapanų, rankinių maišukų, šokimo čėverykų del visokių staltiesių, paduškačių užvalkalų, del abrusų ir abrusukų, ir del šimto kitų reikalingų daiktų. Ne praleiskite šitą progą, arba uždirbti nuo 5 iki 15 dol. ant dienos arba padailinti savo namus. Pasiųskite vieną dol. ir gausite mašiną su pilnais patarimais per sugrįžtantį pašta. Pasiskubinkite, šitokios progos ne visada atsitinka. Šita mašina yra tikrai įdomi.

UNIVERSAL DIST. CO.,
Dept. 43, 36 Madison Sq. Sta.
NEW YORK CITY.

RUOSKITES LIETUVOS BONUS PIRKTI!

Cunard Line

S. S. "SAXONIA IŠPLAUKS SPALIŲ 30 TIESIOG Į HAMBURGA.
KAINA 2-ros KLESOS \$180.00
KAINA 3-čios KLIASOS \$125.60
ĮEIDKUNUS PER HAMBURGĄ:
KAINA 3-čios KLESOS \$130.40
PRIDEANT KARES TAKSŲ \$5.00
KREIPKITES Į ARTIMIASIĄ AGENTĄ:

VARDANSAVO VIDURIU!

PABANDYK "LIĖPILKOS" GARSIAUS VIDURIŲ SPECIALISTO GYDUOLIŲ NUO KRONIŠKO VIDURIŲ UŽKIETĖJIMO IR NUO TO PAEINACIŲ LIGŲ;

kaip tai: — nuo liguisto galvos skaudėjimo, nuo visokių šlykštumų, nuo apetito nštėjimo, nuo liežuvių apdengimo plėve, nuo atsiuodančio blogo kvapo, nuo vidurių nemalimo ir nuo aitrumo. Stebėtinus vidurių valytojos, kurios veikia be skausmo, tos gyduolės veria savyje puikiausius vaistus, kokius tik pinigai ir gabumas gali pagaminti. Siunčiama by kuř, aplaikius vieną dolerį. Plinigi gražinami, jei neužganėdintas. Antrašas: LIETUVIŠKA PILIŲ CO., P. O. Box 1200, Waterbury, Conn.

Didelis Išpardavimas nuo Spalio 19 iki 23

Pradžia utarninke pabaiga subatoj, nuo 9 val. ryte.

Vyrų čėverykai:
Over Globe \$12.00 po \$9.00
Vertės \$5.00 po \$2.50
Vertės \$7.00 po 4.50
Siutai \$40.00 po \$20.00
Marškiniai viršutiniai \$3.50 po \$1.00
Apatiniai 75c.

Moterų čėverykai:
Over Globe \$12.00 po \$9.00
Vertės \$7.00 po \$5.00
Vertės \$4.50 po \$3.50
Vertės \$4.00 po \$1.65
House dress \$4.00 po \$1.00
Siutai vertės 25.00 po \$10.00
Kautai nuo \$50.00 iki \$5.00
Kautai vertės \$15.00 po \$9.00
Skrybėlės \$3.00 po \$1.50

Vaikų siutukai:
Siutukai \$10.00 po \$7.00
Kepurės \$1.00 po 50c.
Čėverykai \$5.00 po \$3.00
Marškiniai \$1.00 po 75c.

Mergaičių kautukai:
Vertės \$12.00 po \$6.00
Vertės \$10.00 po \$4.00
Čėverykai \$3.50 po \$1.50
Ir kitokių visokių daiktų. Naudokitės proga! Taipgi viską ant vietos sutaisome. Siunčiant į Lietuvą — geras atpiginimas. Ateikit persitikrinti po šiuo adresu:

A. Stankienė & A. J. Katkauskas
372 Millbury st. Worcester, Mass.

BAMBINO

Sveiki kudikiai yra linksmi kudikiai
Apsaugok savo kudikių sveikatą laikant visuomet po ranka nuo vidurių užkietėjimo, traukymo, dieglių, viduriavimo butelių

BAMBINO
Jis veikia greitai, maloniai ir pasėkmingai! Vaikai myli jį! Jie prašo jo daugiau. Gaunamas visose vaistinyčios arba tiesiai iš laboratorijos. Reikalauk pokelio su Bambino lėšs paveiklu. Kaina 50c. butelis. Užsakant nuo įdirbėjų 60c. su persiuntimu. F. AD. RICHTER & CO., Bush Terminal Bldg. No. 5, BROOKLYN, N. Y.